

Univerzita Palackého v Olomouci

Právnická fakulta

Karin Sommerová

Odvolání ředitele školy zřizovatelem

Diplomová práce

Olomouc, 2018

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma „Odvolání ředitele školy zřizovatelem“ vypracovala samostatně a citovala jsem všechny použité zdroje.

V Olomouci dne 30. listopadu 2018

Karin Sommerová

Tímto bych ráda poděkovala paní JUDr. Monice Horákové, Ph.D. za odborné vedení mé diplomové práce, za věcné připomínky a celkovou spolupráci při psaní mé diplomové práce. Taktéž bych tímto ráda poděkovala JUDr. Haně Vičarové Hefnerové, Ph.D., která mi pomáhala s výběrem tématu diplomové práce a v samotných začátcích psaní této práce.

Obsah

Seznam použitých zkratk	6
Úvod	7
1. Definice obecných institutů	10
1.1 Právo na vzdělání	10
1.2 Škola, školské zařízení, školská příspěvková organizace a školská právnická osoba	11
1.2.1 Škola	12
1.2.2 Školské zařízení	13
1.2.3 Školská právnická osoba a školská příspěvková organizace	13
1.3 Správa školství	15
1.3.1 Státní správa	16
1.3.2 Samospráva	18
1.4 Obec jako veřejný zřizovatel	20
1.4.1 Zřizovatel	20
1.4.2 Orgány obce působící v oblasti školství	21
2. Ředitel	24
2.1 Jmenování ředitele	24
2.2 Pracovněprávní vztah ředitele	26
2.3 Pravomoc ředitele	27
2.4 Ředitel a pedagogická rada	29
2.5 Ředitel a školská rada	29
3. Odvolání ředitele školy	31
3.1 Obsahové náležitosti odvolání	32
3.2 Právní následky odvolání	34
3.3 Dovolání se neplatnosti odvolání ředitele u soudu	35
3.3.1 Následky rozhodnutí soudu o určení, že je odvolání ředitele neplatné	36
4. Odvolací důvody podle § 166 odst. 4 školského zákona	38
4.1 Odvolací důvod dle § 166 odst. 4 písm. a) školského zákona	38

4.1.1	Srovnání s předchozí právní úpravou	41
4.2	Odvolací důvod dle § 166 odst. 4 písm. b) školského zákona.....	42
4.2.1	Srovnání s předchozí právní úpravou	42
4.3	Odvolací důvod dle § 166 odst. 4 písm. c) školského zákona	42
4.3.1	Srovnání s předchozí právní úpravou	43
4.4	Odvolací důvod dle § 166 odst. 4 písm. d) školského zákona.....	43
4.4.1	Srovnání s předchozí právní úpravou	44
5.	Odvolací důvody podle § 166 odst. 5 školského zákona.....	45
5.1	Odvolací důvod dle § 166 odst. 5 písm. a) školského zákona	45
5.1.1	Srovnání s předchozí právní úpravou	47
5.2	Odvolací důvod dle § 166 odst. 5 písm. b) školského zákona.....	47
5.2.1	Srovnání s předchozí právní úpravou	48
5.3	Odvolací důvod dle § 166 odst. 5 písm. c) školského zákona	49
5.3.1	Srovnání s předchozí právní úpravou	49
Závěr.....		50
Zdroje		53
Abstrakt		57
Abstract.....		57
Klíčová slova		57
Key words.....		57

Seznam použitých zkratek

ČŠI	Česká školní inspekce
EÚLP	Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod, publikovaná sdělením č. 209/1992 Sb.
Kzř	zákon č. 129/2000 Sb., zákon o krajích, ve znění pozdějších předpisů
LZPS	Usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky, ve znění pozdějších předpisů
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
OZ	zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů
OSŘ	zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů
Ozř	zákon č. 128/2000 Sb., zákon o obcích, ve znění pozdějších předpisů
SŘS	zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů
ŠkolZ nebo školský zákon	zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů
Ústava	ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů
ZOK	zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (o obchodních korporacích), ve znění pozdějších předpisů.
ZP nebo zákoník práce	zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů
ZPP nebo zákon o pedagogických pracovnících	zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Úvod

Bohužel ne všichni ředitelé škol vykonávají svou činnost tak, aby škola svým žákům řádně poskytovala vzdělání. Nezřídka kdy dochází k tomu, že ředitelé nejsou schopni řádně zastávat svou roli. V důsledku toho pak dochází ke snížení kvality vzdělávání na dané škole, k nespokojenosti samotných žáků, jejich rodičů a k vytvoření nepříjemného pracovního prostředí pro pedagogické pracovníky. V takových situacích je namístě, aby zřizovatel pro dobrý prospěch školy a pro zajištění řádného vzdělávání žáků ředitele z vedoucího pracovního místa odvolal a jmenoval ředitele nového.

Odvolat ředitele z vedoucího pracovního místa však v praxi není vůbec snadné, což způsobuje nemalé potíže, na které se snažím v této diplomové práci reagovat. Z tohoto důvodu je tématem této diplomové práce institut odvolání ředitele školy zřizovatelem podle právní úpravy účinné od 1. září 2018. V této diplomové práci se věnuji důvodům, kvůli kterým mohou být ředitelé škol odvoláni a jaký následek takové odvolání má.

I když došlo 1. ledna 2012 k nabytí účinnosti zákona č. 472/2011, kterým se mění zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), a v jeho souvislosti mělo dojít k rozšíření možností pro odvolání ředitelů škol z pracovního místa vedoucího zaměstnance, což bylo podle předchozí právní úpravy prakticky nemožné. V důsledku této novely však nedošlo k velké změně a odvolání je i podle nové právní úpravy stále velmi obtížné.

Podle účinné právní úpravy může k odvolání ředitele školy dojít buďto od začátku šestého měsíce do konce čtvrtého měsíce k odvolání ředitele bez uvedení odvolacího důvodu nebo v průběhu šestiletého období. K odvolání ředitele školy v průběhu šestiletého období může dojít pouze na základě úzce vymezených zákonných důvodů, jejichž aplikace nedokáže postihnout širokou škálu škodlivého jednání ředitelů, kteří mohou svým jednáním celé roky školu devastovat, aniž by měl zřizovatel jakoukoli možnost je odvolat. Pouze dva z odvolacích důvodů uvedených v § 166 odst. 4 a odst. 5 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ŠkolZ“ nebo „školský zákon“), se týkají neplnění či porušení právních povinností ředitele. Navíc právní úprava týkající se odvolání ředitele z vedoucího pracovního místa je roztržena do několika právních předpisů, což způsobuje, že ze strany zřizovatele dochází při odvolání k pochybení.

Odvolaný ředitel školy se může žalobou bránit u obecných soudů na určení, že odvolání je neplatné. O určení neplatnosti odvolání ředitele z vedoucího pracovního místa se vedou dlouhé soudní spory, které jsou jak pro zřizovatele, školskou příspěvkovou organizaci nebo školskou právnickou osobu, tak i pro odvolaného ředitele velmi nákladné, a to jak finančně, tak i mírou spotřebovaného času a energie.

Protože i navzdory velké novele z roku 2012 stále často dochází k pochybením na straně zřizovatelů jednotlivých škol při jejich snaze o řádné odvolání ředitelů, rozhodla jsem se tomuto tématu věnovat svou diplomovou práci, ve které se zabývám nejen rozbořem jednotlivých odvolacích důvodů, ale také se nad nimi zamýšlím i z pohledu de lege ferenda.

V diplomové práci si vymezím tři důležité výzkumné otázky. Za jakých podmínek může dojít k odvolání ředitele školy z pracovního místa vedoucího zaměstnance? Jsou odvolací důvody v zákoně dostatečně specifikovány nebo by mělo dojít ke změně právní úpravy? Jaké následky může mít prohlášení odvolání ředitele školy za neplatné? Odpovědět na tyto výzkumné otázky se pokouším v celé své diplomové práci a jsou shrnuty v závěru této práce. Cílem mé práce, který vyplývá z výzkumných otázek, je zhodnocení právní úpravy týkající se odvolání ředitele školy, zejména odvolacích důvodů.

Tématu odvolání ředitele z vedoucího pracovního místa se mnoho odborníků ve svých monografiích či odborných člancích věnuje pouze obecně či okrajově, i když se jedná o velmi problematickou oblast. Hlavním zdrojem pro toto téma jsou tak rozhodnutí Nejvyššího soudu České republiky, jenž se ve svých rozhodnutích zabýval otázkami neplatnosti odvolání ředitele školy.

Ve své diplomové práci využiji zejména popisnou metodu, kdy budu popisovat obecné instituty jako je škola, ředitel školy, zřizovatel a podobně. Pracovat budu taktéž s metodou srovnávací, kterou využiji ke srovnání účinné právní úpravy odvolacích důvodů s předchozí právní úpravou a pohledem de lege ferenda.

Diplomovou práci rozdělím do 5 kapitol. Právě v první kapitole využiji zejména popisnou metodu. V ní se budu věnovat školskému právu, které je součástí veřejného práva, a budu se zabírat výkonem státní správy a samosprávy na úseku školství. V první kapitole se budu věnovat obecným institutům. Jedná se o zřizovatele, zejména obce a jejich orgány, školu, školské zařízení, školskou příspěvkovou organizaci, školskou právnickou osobu a samotnému právu na vzdělání. Podle výše zmíněných institutů bude první kapitola rozdělena do podkapitol.

V druhé kapitole, se budu věnovat řediteli školy, a to tomu, jaké musí splňovat předpoklady pro výkon této činnosti, jak dochází k jeho jmenování, jaké má pravomoci a jaké

je jeho postavení ve vztahu k pedagogické radě a ke školské radě. V souvislosti s tím bude rozdělena i druhá kapitola do podkapitol.

Ve třetí kapitole se zaměřím na samotné odvolání ředitele školy z pracovního místa vedoucího zaměstnance. Budu se věnovat tomu, jaké má takové odvolání obsahové náležitosti, právní následky a neobsahuje-li odvolání podstatné náležitosti či není-li ve formě požadované zákonem, jak se lze domáhat ochrany u soudu.

Ve čtvrté kapitole se budu zabývat již hlavnímu tématem mé diplomové práce, a to odvolacím důvodům, jež jsou obsaženy v § 166 odst. 4 školského zákona, dle kterých je zřizovatel povinen ředitele z vedoucího pracovního místa odvolat. Tato čtvrtá kapitola bude rozdělena do podkapitol podle jednotlivých odvolacích důvodů. Za využití srovnávací metody porovnáám jednotlivé odvolací důvody s odvolacími důvody podle předchozí právní úpravy.

Stejně tak jako ve čtvrté kapitole, se v páté kapitole budu zabývat odvolacími důvody, ale dle § 166 odst. 5 školského zákona, jež opravňují zřizovatele ředitele z pracovního místa vedoucího zaměstnance odvolat. Pátá kapitola je taktéž rozdělena do podkapitol podle jednotlivých odvolacích důvodů, které jsou i zde srovnávány s předchozí právní úpravou.

Vzhledem k tomu, že se jedná o velmi obsáhlé téma, budu v této práci pojednávat o ředitelích veřejných škol, jejichž zřizovatelem jsou obce, aby práce byla přehlednější. U nás, v České republice, jsou hlavními zřizovateli škol a školských zařízení zejména obce a navíc při odvolání ředitele veřejné školy nezáleží na tom, zda je zřizovatelem některé z oprávněných ministerstev, kraj, obec nebo svazek obcí.

Případů, kdy se obec pokouší o odvolání ředitele je mnoho, avšak soudy, často i Nejvyšší soud České republiky, dospějí k závěru, že nebyly splněny zákonné podmínky pro odvolání a prohlásí dané odvolání za neplatné. To vede na straně obcí k nejistotě a bezradnosti. Obce neví najisto, jak řádně odvolat ředitele, který nevykonává svou činnost tak, aby docházelo k řádnému poskytování vzdělávání. Obce tak čekají buďto na naplnění jednoho z odvolacích důvodů nebo na konec šestiletého období, které není obdobím funkčním, ale pouze obdobím, na jehož konci je zřizovateli zákonem daná možnost ředitele odvolat bez uvedení důvodu.

1. Definice obecných institutů

1.1 Právo na vzdělání

S odvoláním ředitele školy a školského zařízení souvisí právo na vzdělání, které je v těchto zařízeních realizováno. Ředitel, který je vykonavatelem státní správy, může při výkonu svých pravomocí toto právo jedince omezit například tím, že vydá rozhodnutí o vyloučení žáka nebo rozhodnutí o nepřijetí ke studiu.

Právo na vzdělání je zakotveno v čl. 33 usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „LZPS“).

Právo na vzdělání je realizováno ve školách a školských zařízeních, jejichž činnost vykonává školská příspěvková organizace nebo školská právnická osoba zřízená obcí.

Právo na vzdělání může být vnímáno jako právo na rovný a férový přístup ke vzdělání, právo na setrvání ve vzdělávacím procesu při plnění stanovených podmínek a dále právo na vzdělání určitého obsahu či v určité minimální kvalitě.¹

Dle čl. 41 odst. 1 LZPS je možno se práva na vzdělání domáhat pouze v mezích zákonů, které toto ustanovení provádějí. Takovým zákonem je například školský zákon, ve kterém nemohou být ústavně zaručena práva ignorována či zcela popřena. Jedním z takových práv je právo na bezplatné vzdělání v základních a středních školách zřizovaných státem zakotvené v čl. 33 odst. 2 LZPS.² Rozdílem je však poskytování vzdělávání na jiných než státních školách. V čl. 33 odst. 3 LZPS je garantováno právo soukromých škol na poskytování vzdělávání, které mohou být za úplatu. Což je logické, neboť stát garantuje právo na vzdělání ve svých vzdělávacích institucích pro všechny své občany bezplatně. To, že občan či jeho zákonný zástupce má vůli se vzdělávat na jiné než státní škole, nemůže být státu na újmu, který mu i tak poskytuje možnost vzdělávat se na státní škole bezplatně, a tím je garantováno právo každého občana k přístupu ke vzdělání a k informacím.

Z nálezu Ústavního soudu Pl. ÚS 25/94 ze dne 13. června 1995 vyplývá, že poskytování vzdělávání je veřejnou službou a že náklady na vzdělání nenese jen stát, ale i občan, resp. jeho zákonný zástupce. Stát nese podstatnou část nákladů, a to např. náklady související s odměnou za práci pro pedagogické i nepedagogické pracovníky, náklady související s prostorami, ve kterých je poskytováno vzdělání apod. Bezplatným vzděláváním není míněno to, že stát má

¹ BOBEK, M.: *Listina základních práv a svobod. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s. 2012, s. 679.

² MORAVEC, O.: *Školský zákon. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 3-4.

povinnost nést veškeré náklady na vzdělání, a to i takové, které s ním bezprostředně souvisí, čímž měl Ústavní soud na mysli např. přezůvky, psací potřeby apod. Tyto náklady nesou sami občané, respektive zákonní zástupci žáků a studentů.

LZPS výslovně přiznává právo na vzdělání občanům České republiky, ale musí být s ohledem na členství v Evropské unii ve stejném rozsahu přiznáno i občanům členských států Evropské unie, kteří pobývají legálně na území České republiky.³

V souvislosti s tím by nemělo být opomenuto, že právo na vzdělání není garantováno pouze LZPS, ale také Úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod, publikovanou sdělením č. 209/1992 Sb. (dále jen „EÚLP“) v čl. 2 prvního dodatkového protokolu, která je součástí právního řádu České republiky na základě čl. 10 Ústavy, a taktéž v čl. 14 Charty základních práv Evropské Unie, která je součástí primárního práva Evropské unie. Tato úprava směřuje k zajištění rovného přístupu všech osob ke vzdělání ve vzdělávacím zařízení, ale jeho konkrétní podoba je záležitostí konkrétního státu.⁴

Vzdělávací systém a jeho konkrétní podoba nemusí být realizována výslovně státem. Školský zákon, jako prováděcí předpis, přenáší povinnost zřídit základní a střední školy na územní samosprávné celky, kterými jsou obce a kraje.⁵ I když je lze těžko nazývat školami státními, tak z hlediska funkcionálního se jedná o státní školy⁶ a stát zůstává nadále garantem vzdělávání.

1.2 Škola, školské zařízení, školská příspěvková organizace a školská právnická osoba

Právo na vzdělání je realizováno ve školách a školských zařízeních, které jsou zřizovány ve školských příspěvkových organizacích nebo školských právnických osobách.

Z posledního odstavce § 8 školského zákona vyplývá, že činnost školy nebo školského zařízení, školy a školského zařízení, nebo i více škol a školských zařízení může vykonávat právnická osoba a organizační složka nebo její součást. I tak je nezbytně nutné rozlišovat pojmy škola a školské zařízení jako činnost a školskou příspěvkovou organizací a školskou právnickou osobu, které vykonávají činnost školy nebo školského zařízení.⁷

³ MORAVEC, O.: *Školský zákon. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 4.

⁴ MORAVEC, O.: *Školský zákon. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 6-7.

⁵ MORAVEC, O.: *Školský zákon. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 7.

⁶ FILIP, Jan. *Vybrané kapitoly ke studiu ústavního práva*. 2. dopl. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2001, s. 165.

⁷ KATZOVÁ, Pavla.: *Školský zákon : Komentář*. 1. vyd. Praha: ASPI, a.s., 2008, s. 40.

1.2.1 Škola

Za školu považuje školský zákon vzdělávací instituci, která poskytuje vzdělávání, které je garantováno státem, podle vzdělávacích programů.⁸ Dle důvodové zprávy ke školskému zákonu se školou nerozumí např. autoškoly nebo jazykové školy bez práva státní jazykové zkoušky.

Školy se dělí na druhy a typy.⁹ Druhy škol jsou mateřská škola, která poskytuje předškolní vzdělávání, základní škola poskytující základní vzdělávání a střední školy, které se vnitřně člení na gymnázia, střední odborné školy a střední odborná učiliště. Dalšími druhy škol jsou konzervatoř, vyšší odborná škola, základní umělecká škola a jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky.

Typy škol ve školském zákoně stanoveny nejsou, ale jsou vyjmenovány v prováděcích předpisech. Jedná se o gymnázia, střední odborné školy, střední odborná učiliště, střední průmyslové školy, střední zemědělské školy, střední zahradnické školy, střední rybářské školy, střední zdravotnické školy, hotelové školy, střední pedagogické školy, střední umělecké školy, střední uměleckoprůmyslové školy, obchodní akademie, odborné školy, odborná učiliště a praktické školy.¹⁰

Prováděcím předpisem byl § 5 vyhlášky Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen „MŠMT“) č. 73/2005 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných, ve znění pozdějších předpisů. Ta označovala za typy speciálních škol školy podle různých postižení, například škola pro děti, žáky a studenty se zrakovým postižením, s tělesným postižením apod. Tato vyhláška však v souvislosti se zrušením speciálních škol pozbyla dne 31. srpna 2016 účinnosti.

Vyhláška MŠMT č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, ve znění pozdějších předpisů, nahradila tuto vyhlášku. Upřednostňuje vzdělávání žáků ve škole, třídě, oddělení nebo studijní skupině ve škole, která není pro děti, žáky a studenty s mentálním, tělesným, zrakovým nebo sluchovým postižením, závažnými vadami řeči, závažnými vývojovými poruchami učení, závažnými vývojovými

⁸ VALENTA, Jiří.: *Školské zákony a prováděcí předpisy s komentářem. 2017/2018.* 7. vydání, ANAG, 2017, s. 35.

⁹ GADASOVÁ, Dalimila. *Správa školství – základní školy, střední školy a vyšší odborné školy.* In SLÁDEČEK, V., POUPEROVÁ, O. a kolektiv: *Správní právo – zvláštní část (vybrané kapitoly).* 2. vydání. Praha: Leges, 204, s. 165.

¹⁰ § 1 vyhlášky MŠMT č. 13/2005 Sb., o středním vzdělávání a vzdělávání na konzervatoři, ve znění pozdějších předpisů

poruchami chování, souběžným postižením více vadami nebo autismem. Pro tyto závažné případy se zřizují školy nebo školské třídy, oddělení nebo studijní skupiny.¹¹

V dnešní době známe i různé školy jako například přírodovědecké, jazykové gymnázium apod. Nejedná se však o typy, ale o jejich pouhé zaměření se určitým směrem.

Škola a taktéž i školské zařízení se zapisují do školského rejstříku, jenž je veřejným seznamem, který obsahuje rejstřík škol a školských zařízení a rejstřík školských právnických osob.¹² Až zápisem školy do rejstříku škol a školských zařízení vzniká právnické osobě, která vykonává činnost školy nebo školského zařízení, právo poskytovat vzdělávání a školské služby a právo vydávat doklady o vzdělávání. Stejně tak až účinnosti zápisu vzniká právnické osobě, která vykonává činnost školy nebo školského zařízení, nárok na přidělování finančních prostředků ze státního rozpočtu nebo z rozpočtu územního samosprávného celku.¹³

1.2.2 Školské zařízení

Za školské zařízení zákon považuje instituce, které poskytují služby a vzdělávání, které doplňují a podporují vzdělávání ve školách, a pak školská zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy nebo preventivně výchovnou péči.

Výčet školských zařízení a školské služby je v §§ 115-121 školského zákona. Školským zařízením je například zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, která zajišťují, jak plyne již se samotného názvu, další vzdělávání pedagogických pracovníků škol, poskytují školám poradenství v oblasti metodiky a řízení škol.

Dalším zařízením je školské poradenské zařízení, které zajišťuje pro děti, žáky a studenty a jejich zákonné zástupce, pro školy a školská zařízení, informační, diagnostickou, poradenskou a metodickou činnost. Poskytují taktéž speciálně pedagogické a pedagogicko-psychologické služby. Typickým zařízením je zařízení školního stravování, které zajišťuje pro děti, žáky a studenty v době jejich pobytu ve škole stravování.

1.2.3 Školská právnická osoba a školská příspěvková organizace

Škola a školské zařízení není právnickou osobou, ale jedná se spíše o činnost, kterou může nějaká právnická osoba vykonávat.

Škola nebo školské zařízení potřebuje ke své právní existenci příspěvkovou organizaci, v jejímž rámci škola působí a která vykonává činnost školy. Tím se liší od školské právnické

¹¹ § 16 odst. 9 ŠkolZ.

¹² § 141 odst. 1 ŠkolZ.

¹³ § 142 ŠkolZ.

osoby, která je právnickou osobou bez dalšího a která se zapisuje do zvláštního rejstříku školských právnických osob dle § 153 a násl. školského zákona.¹⁴

Školská právnická osoba je novější formou právnické osoby vykonávající činnost školy nebo školského zařízení oproti příspěvkové organizaci. Tato forma právnické osoby byla ustanovena s nabytím účinnosti školského zákona, tedy k 1. lednu 2005.

Příspěvková organizace může být zřízena pouze územním samosprávným celkem a zapisuje se do obchodního rejstříku.

Svazek obcí však nemá pravomoc zřídit školu a školské zařízení ve formě příspěvkové organizace. Školu a školské zařízení může zřídit ve formě školské právnické osoby. Ta může být zřízena všemi zřizovateli, tedy jak veřejnými tak i neveřejnými, kterými jsou například fyzické a právnické osoby soukromého práva, a zapisuje se do rejstříku školských právnických osob, který vede MŠMT.¹⁵ Vzhledem k tomu, že se školská právnická osoba nezapíše do obchodního rejstříku, tak není tedy obchodní společností, jako je tomu u příspěvkové organizace.¹⁶

Navíc neveřejní zřizovatelé mohou zřídit právnickou osobu vykonávající činnost školy nebo školského zařízení v jakékoli právní formě, tedy i ve formě společností s ručením omezeným, akciové společnosti atd.

Významným rozdílem mezi příspěvkovou organizací a školskou právnickou osobou je, že příspěvková organizace se zřizuje podle zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „*zákon č. 250/2000 Sb.*“), a podle zákona č. 562/2004 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím školského zákona. Příspěvková organizace může být zřízena i za jiným účelem než je vykonávání činnosti školy a školského zařízení.

Na rozdíl od toho školská právnická osoba, zřízena podle § 124 a násl. ŠkolZ, může být zřízena pouze za účelem poskytování vzdělávání a školských služeb. Právní forma této právnické osoby je školská právnická osoba. To neznamená, že se školská právnická osoba zřizuje např. ve formě společnosti s ručením omezeným dle zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (o obchodních korporacích), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „*ZOK*“).

¹⁴ MADEJ, Martin.: *Vztah školské příspěvkové organizace a jejího zřizovatele*. Správní právo 4/2017. Dostupné na <https://www.mvcr.cz/clanek/spravni-pravo-cislo-4-2017.aspx>. s. 204-205.

¹⁵ § 153 odst. 1 ŠkolZ.

¹⁶ VALENTA, Jiří.: *Školské zákony a prováděcí předpisy s komentářem*. 2017/2018. 7. vydání, ANAG, 2017, s. 281.

Orgánem příspěvkové organizace, zřízené podle zákona č. 250/2000 Sb., je ředitel příspěvkové organizace. Orgánem školské právnické osoby zřízené obcí je dle § 130 ŠkolZ pouze ředitel, ale je-li školská právnická osoba zřízena neveřejným zřizovatelem, je orgánem vedle ředitele i školská rada.¹⁷

Určitá právnická osoba, ať už školská právnická osoba nebo školská příspěvková organizace může vykonávat činnost více škol a školských zařízení.¹⁸ Například tomu tak je, kdy příspěvková organizace vykonává činnost mateřské školy a základní školy a zároveň i zařízení školského stravování. Z ustanovení § 166 odst. 1 školského zákona vyplývá, že ředitel školské právnické osoby nebo příspěvkové organizace je vždy ředitelem všech škol a školských zařízení, jejichž činnost školská právnická osoba nebo příspěvková organizace vykonává.¹⁹

1.3 Správa školství

Školský zákon je právním předpisem provádějícím právo na vzdělání a je zákonem, který zejména upravuje odvolání ředitele. Další právní předpisy spolu se školským zákonem upravující správu školství jsou označovány jako tzv. školské právo. Školské právo je právem veřejným, je určitou oblastí správního práva a v této oblasti dochází k výkonu veřejné správy.

Veřejnou správu je obtížné definovat. Dle prof. Sládečka lze za správu v obecném chápání považovat záměrnou činnost sledující dosažení určitého cíle. Při správě soukromé je zájem soukromý a vedle toho ve veřejné správě je rozhodující zájem veřejný, který má zpravidla vyšší hodnotu než zájem soukromý.²⁰

Veřejná správa se podle povahy nositele člení na státní správu, samosprávu a ostatní veřejnou správu. Státní správa se člení podle subjektů, jejichž orgány jí vykonávají, na státní správu přímou, kterou vykonávají bezprostředně orgány státu, a státní správu nepřímou, kterou vykonávají v přenesené působnosti orgány veřejnoprávních korporací, kterými jsou obce a kraje, nebo jejíž výkon byl na základě a v souladu se zákonem svěřen soukromé právnické nebo fyzické osobě, kterou je např. lesní stráž.

Samospráva je vykonávána orgány subjektů odlišných od státu, veřejnoprávními korporacemi. Člení na samosprávu územní, kdy předmětem této samosprávy je správa veřejných věcí na místní úrovni, která je vykonávána veřejnoprávními korporacemi, kterými

¹⁷ VALENTA, Jiří.: *Školské zákony a prováděcí předpisy s komentářem*. 2017/2018. 7. vydání, ANAG, 2017, s. 288.

¹⁸ KATZOVÁ, Pavla.: *Školský zákon : Komentář*. 1. vyd. Praha: ASPI, a.s., 2008, s. 40.

¹⁹ KATZOVÁ, Pavla.: *Školský zákon : Komentář*. 1. vyd. Praha: ASPI, a.s., 2008, s. 642.

²⁰ SLÁDEČEK, Vladimír. *Obecné správní právo*. 3., aktualiz. a upr. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2013, s. 18-19.

jsou, obce a kraje,²¹ jenž jsou u nás hlavními zřizovateli škol. Dále se samospráva člení na samosprávu profesní (zájmovou), která souvisí s výkonem určitého povolání²², kterým je například výkon advokacie, a samosprávu ostatní, kdy se jedná o školskou samosprávu a samosprávu vysokých škol. Nositelem ostatní samosprávy není veřejnoprávní korporace, ale jde o subjekt, který je v řadě věcí nesamosprávný a v některých věcech samosprávný.²³

A pak zde máme ještě ostatní veřejnou správu, kterou vykonávají částečně samosprávné a částečně nesamosprávné instituce, které plní některé veřejné úkoly.²⁴

V oblasti školství hovoříme o výkonu státní správy i samosprávy.

1.3.1 Státní správa

Státní správa je jednou ze složek veřejné správy a je vykonávána buďto přímo orgány státu nebo v přenesené působnosti orgány veřejnoprávních korporací nebo soukromou fyzickou nebo právnickou osobou, které byl na základě a v souladu se zákonem svěřen výkon státní správy.

Ústředním orgánem státní správy v oblasti školství je Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, v jehož čele stojí ministr.

Důležitými pravomocemi MŠMT při výkonu státní správy v oblasti školství je přidělování finančních prostředků ze státního rozpočtu²⁵ a zpracování Národního programu vzdělávání, který schvaluje Parlament České republiky, a dále vydávání rámcových vzdělávacích programů pro každý obor vzdělávání²⁶ a jednou za 4 roky vydává dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky²⁷.

MŠMT může zřídit školu a školské zařízení, a je-li zřizovatelem je z této pozice oprávněno odvolat ředitele z vedoucího pracovního místa.

Další ministerstva, jako ministerstva obrany, vnitra, spravedlnosti a zahraničních věcí, mohou také zřizovat školy a školská zařízení v rámci jejich věcné působnosti, a mohou i

²¹ SLÁDEČEK, Vladimír. *Obecné správní právo*. 3., aktualiz. a upr. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2013, s. 20.

²² SLÁDEČEK, Vladimír. *Obecné správní právo*. 3., aktualiz. a upr. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2013, s. 20.

²³ SLÁDEČEK, Vladimír. *Obecné správní právo*. 3., aktualiz. a upr. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2013, s. 342 a 343.

²⁴ SLÁDEČEK, Vladimír. *Obecné správní právo*. 3., aktualiz. a upr. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2013, s. 255.

²⁵ § 170 písm. a) ŠkolZ.

²⁶ § 3 odst. 1 a odst. 2 ŠkolZ.

²⁷ § 9 odst. 1 a odst. 4 ŠkolZ.

v zákonem stanoveném rozsahu zajišťovat pravomoci krajského úřadu a České školní inspekce.²⁸

MŠMT je podle § 7 zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České socialistické republiky, ve znění pozdějších předpisů, a § 169 a násl. ŠkolZ ve vztahu ke krajským úřadům a obecním úřadům obcí s rozšířenou působností, které jsou orgány veřejnoprávních korporací vykonávající nepřímou státní správu, v postavení nadřízeného správního orgánu.²⁹

Zákonem č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Kzř“) je vymezen krajský úřad jako orgán kraje, který vykonává přenesenou působnost vyplývající ze zákona, ale plní i úkoly v samostatné působnosti uložené mu zastupitelstvem kraje.

Krajský úřad v oblasti školství vede rejstřík škol a školských zařízení, jsou však zde výjimky, kdy rejstřík škol vede MŠMT, např. školy a školská zařízení, která jsou zřízené MŠMT a registrovanými církvemi nebo náboženskými společnostmi apod.³⁰

Krajský úřad dle § 9 odst. 2 ŠkolZ vydává v souladu s dlouhodobým záměrem vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy v České republice dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy v kraji a předkládá jí MŠMT k vyjádření.

Krajský úřad dále v přenesené působnosti rozepisuje a poskytuje právnickým osobám vykonávajícím činnost škol a školských zařízení, které zřizují kraje, obce nebo svazky obcí, finanční prostředky podle § 160 odst. 1 písm. c) a d) ŠkolZ.

Krajský úřad nerozhoduje o odvolání ředitele z pracovního místa vedoucího zaměstnance, protože se nejedná o výkon státní správy, ale samosprávy. Pravomoc odvolat ředitele má dle § 165 odst. 2 ŠkolZ ve spojení s § 59 odst. 1 písm. i) Kzř rada kraje.

Obecní úřady obcí s rozšířenou působností jsou obecní úřady obcí, které vykonávají státní správu v přenesené působnosti pro obce ve svém správním obvodu.

Obecní úřady obcí s rozšířenou působností dle § 161 odst. 9 ŠkolZ v rámci výkonu přenesené působnosti v oblasti školství zpracovávají návrhy rozpočtu finančních prostředků státního rozpočtu, poskytovaných právnickým osobám vykonávajícím činnost škol

²⁸ GADASOVÁ, Dalimila. Správa školství – základní školy, střední školy a vyšší odborné školy. In SLÁDEČEK, V., POUPEROVÁ, O. a kolektiv: *Správní právo – zvláštní část (vybrané kapitoly)*. 2. vydání. Praha: Leges, 204, s. 174.

²⁹ GADASOVÁ, Dalimila. Správa školství – základní školy, střední školy a vyšší odborné školy. In SLÁDEČEK, V., POUPEROVÁ, O. a kolektiv: *Správní právo – zvláštní část (vybrané kapitoly)*. 2. vydání. Praha: Leges, 204, s. 174.

³⁰ § 143 odst. 1 a odst. 2 ŠkolZ.

a školských zařízení, které zřizují obce nebo svazky obcí a předává je krajskému úřadu, který následně rozepisuje a poskytuje finanční prostředky.

Dalším orgánem vykonávajícím státní správu na úseku školství je Česká školní inspekce (dále jen „ČŠI“), která je správní úřad s celostátní působností, jenž je přímo podřízen MŠMT³¹ a v jehož čele je ústřední školní inspektor.³² Dle § 173 odst. 2 ŠkolZ se ČŠI organizačně člení na ústředí a inspektoráty.

ČŠI má pravomoc kontrolní, hodnotící, dozorovou a metodickou³³ a jednou z pravomocí ČŠI je nejen podání návrhu na vyhlášení konkurzu na pracovní místo ředitele dle § 166 odst. 3 ŠkolZ, ale i podání návrhu na odvolání ředitele školy nebo školského zařízení dle § 174 odst. 14 ŠkolZ.

Ředitel školy a školského zařízení je taktéž vykonavatelem státní správy na úseku školství. Ředitel není správním orgánem, ale je vykonavatelem veřejné správy a jedná za správní orgán, kterým je školská příspěvková organizace nebo školská právnická osoba vykonávající činnost školy nebo školského zařízení.³⁴

Dle ustanovení § 165 ŠkolZ má ředitel řadu pravomocí. Jednou z pravomocí v oblasti státní správy je vydávání správních aktů, například o přijetí žáka a dále rozhodnutí o povolení individuální vzdělávacího plánu nebo o podmíněném vyloučení a vyloučení žáka nebo studenta. Proti rozhodnutí ředitele se lze odvolat a o odvolání rozhoduje nadřízený krajský úřad.

Ředitel je osobou odpovědnou za kvalitu vzdělávání, za odbornou a pedagogickou úroveň a i za zajištění dohledu nad dětmi a nezletilými žáky ve škole a školském zařízení.³⁵

1.3.2 Samospráva

V oblasti školství nepůsobí pouze orgány státní správy, ale i orgány samosprávy. U té se rozlišuje, kdy jde o samosprávu územní, kterou vykonávají orgány obce a kraje, a kdy jde o vlastní školskou samosprávu, kterou vykonává školská rada, která je orgánem školy.³⁶

³¹ GADASOVÁ, Dalimila. Správa školství – základní školy, střední školy a vyšší odborné školy. In SLÁDEČEK, V., POUPEROVÁ, O. a kolektiv: *Správní právo – zvláštní část (vybrané kapitoly)*. 2. vydání. Praha: Leges, 204, s. 175.

³² § 173 odst. 3 ŠkolZ.

³³ GADASOVÁ, Dalimila. Správa školství – základní školy, střední školy a vyšší odborné školy. In SLÁDEČEK, V., POUPEROVÁ, O. a kolektiv: *Správní právo – zvláštní část (vybrané kapitoly)*. 2. vydání. Praha: Leges, 204, s. 175.

³⁴ Rozsudek Nejvyššího správního soudu 1 As 53/2011-109 ze dne 27. července 2011.

³⁵ § 164 odst. 1 ŠkolZ.

³⁶ SLÁDEČEK, Vladimír. *Obecné správní právo*. 3., aktualiz. a upr. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2013, s. 343.

Územní samosprávou se rozumí výkon samostatné působnosti (ne přenesené) v rámci územní samosprávy. Územní samospráva je vykonávána orgány subjektů odlišných od státu, tedy orgány veřejnoprávních korporací (obec, kraj). Jedná se o výraz decentralizace výkonu veřejné moci.³⁷

V ústavním zákoně č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „Ústava“) je garantováno pouze právo na územní samosprávu a její ochrany se mohou územně samosprávné celky domáhat v ústavní stížnosti proti nezákonnému zásahu státu, tzv. komunální stížností, dle čl. 87 odst. 1 písm. c) Ústavy.³⁸ Školská samospráva tak jako územní samospráva v ústavě garantována není.

V České republice je smíšený model samosprávy, kdy územně samosprávné celky vykonávají samosprávnou působnost a dekoncentrovanou státní moc v přenesené působnosti. To je umožněno na základě čl. 105 Ústavy, podle kterého lze zákonem svěřit výkon státní správy i orgánům územně samosprávných celků, což je konkrétně upraveno v zákoně č. 128/2000 Sb., zákon o obcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Ozř“) a v zákoně č. 129/2000 Sb., zákon o krajích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Kzř“).³⁹

V § 8 Ozř a v § 4 Kzř, je rozlišena samostatná a přenesená působnost tak, že pokud není ve zvláštním zákoně stanoveno, že jde o působnost přenesenou, jde o působnost samostatnou.⁴⁰ Ve školském zákoně, který je zvláštním zákonem, není stanoveno, že se jedná o přenesenou působnost, a tak orgány samosprávných celků vykonávají v oblasti školství samostatnou působnost.

Obec musí na svém území zajistit podmínky pro plnění povinné školní docházky pro děti s místem trvalého pobytu na jejím území. Obec tak buďto zřizuje školu a školské zařízení, nebo zajišťuje plnění povinné školní docházky v základní škole zřizované jinou obcí nebo svazkem obcí.⁴¹

Obec tedy v rámci své samosprávné působnosti vykonává vůči školské příspěvkové organizaci nebo školské právnické osobě pravomoci zřizovatele. Nejdůležitějšími pravomocemi obce jako zřizovatele je zřízení školské příspěvkové organizace nebo školské

³⁷ SLÁDEČEK, Vladimír. *Obecné správní právo*. 3., aktualiz. a upr. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2013, s. 20.

³⁸ POSPÍŠIL, I.: *Ústava České republiky. Ústavní zákon o bezpečnosti České republiky. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2015. s. 85-86.

³⁹ POSPÍŠIL, I.: *Ústava České republiky. Ústavní zákon o bezpečnosti České republiky. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2015. s. 86.

⁴⁰ MIKULE, V., SUCHÁNEK, R.: *Ústava České republiky. Komentář*. 2. vydání. V Praze: C. H. Beck, 2016. s. 98-101.

⁴¹ § 178 odst. 1 ŠkolZ.

právnícké osoby, která bude vykonávat činnost školy nebo školského zařízení, a dále jmenování a odvolání ředitele z pracovního místa vedoucího zaměstnance.

V oblasti školství dochází i k výkonu ostatní samosprávy. Jedná se o školskou samosprávu, kterou vykonává školská rada dle § 167 školského zákona.⁴² Jedná se o výkon tzv. ostatní samosprávy, která se odlišuje od územní a profesní samosprávy tím, že nositelem samosprávy není veřejnoprávní korporace (obec, kraj, advokátní komora atd.), ale právní subjekt, který je v řadě věcí nesamosprávným, podléhajícím výkonu státní správy, případně i samosprávy, kdy pouze některý orgán (školská rada) vykonává samosprávu.⁴³

1.4 Obec jako veřejný zřizovatel

1.4.1 Zřizovatel

Obec je povinna zajistit podmínky pro plnění povinné školní docházky pro děti, které mají trvalý pobyt na území obce. Obce tak s tímto cílem zřizují příspěvkové organizace nebo školské právnícké osoby, které vykonávají činnost školy a školská zařízení. Zřizovatelem může být dle § 8 odst. 1 ŠkolZ vedle obce kraj nebo dobrovolný svazek obcí, jehož předmětem činnosti jsou úkoly v oblasti školství.

Obce společně s kraji a dobrovolnými svazky obcí jsou vedle státu (a státních orgánů) považovány za veřejné zřizovatele. Stát na ně přenesl část svých pravomocí při zajišťování regionálního školství.⁴⁴

Pravomoc zřídit školu a školské zařízení má i Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, které zřizuje školy a školská zařízení jako školské právnícké osoby nebo státní příspěvkové organizace podle § 54 odst. 2 zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů, a § 169 ŠkolZ.

Školský zákon opravňuje zřídit školu a školské zařízení i jiná ministerstva. Jedním z nich je ministerstvo zahraničních věcí, které zřizuje školy a školská zařízení při diplomatické misi nebo konzulárním úřadu České republiky jako součást těchto úřadů.⁴⁵ Ministerstvo obrany,

⁴² GADASOVÁ, Dalimila. Správa školství – základní školy, střední školy a vyšší odborné školy. In SLÁDEČEK, V., POUPEROVÁ, O. a kolektiv: *Správní právo – zvláštní část (vybrané kapitoly)*. 2. vydání. Praha: Leges, 204, s. 176.

⁴³ SLÁDEČEK, Vladimír. *Obecné správní právo*. 3., aktualiz. a upr. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2013, s. 342-343.

⁴⁴ MORAVEC, O.: *Školský zákon. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 54.

⁴⁵ § 8 odst. 4 ŠkolZ.

vnitru, spravedlnosti a práce a sociálních věcí zřizují školy a školská zařízení jako organizační složky státu nebo jejich součástí.⁴⁶

Dále zde máme i ostatní zřizovatele, kteří jsou považováni za neveřejné zřizovatele škol a školských zařízení.⁴⁷ Registrované církve a náboženské společnosti, které mají oprávnění ke zřízení církevní školy podle § 7 odst. 1 písm. e) zákona č. 3/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, mohou dle § 8 odst. 6 ŠkolZ zřizovat školy a školská zařízení jako školské právnické osoby nebo jako právnické osoby podle zvláštních právních předpisů.

Zvláštním právním předpisem mohl být zákon č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech a o změně a doplnění některých zákonů, tento však pozbyl ke dni 31. 12. 2013 účinnosti a jeho úprava je nahrazena zákonem č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „OZ“ nebo „*občanský zákoník*“) ve formě ústavů.⁴⁸

Neveřejní zřizovatelé mohou vedle školské právnické osoby zřizovat školy a školská zařízení také jako obchodní společnosti podle ZOKu, tedy jako veřejnou obchodní společnost, komanditní společnost, akciovou společnost a společnost s ručením omezeným, jejímž předmětem činnosti je poskytování vzdělávání a školských služeb podle školského zákona.⁴⁹

Obce zřizují školy a školská zařízení pouze jako školské právnické osoby nebo příspěvkové organizace podle § 27 zákona č. 250/2000 Sb. a podle zákona č. 562/2004 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím školského zákona. O rozdílu mezi příspěvkovou organizací a školskou právnickou osobou jsem psala v předchozí podkapitole.

Obce nemohou zřizovat školy a školská zařízení bez právní subjektivity například ve formě organizační složky nebo jako součást obce, jako je tomu u ministerstev.⁵⁰

1.4.2 Orgány obce působící v oblasti školství

Orgány obce, které vykonávají pravomoci v oblasti školství, jsou zastupitelstvo obce, rada obce a případně i starosta. Tyto orgány obce vykonávající samosprávu na úseku školství.

V oblasti školství obec vykonává územní samosprávu, od které je nutné rozlišit vlastní školskou samosprávu, kterou vykonává školská rada.⁵¹ Územní samospráva, jak již bylo

⁴⁶ § 8 odst. 3 ŠkolZ

⁴⁷ MORAVEC, O.: *Školský zákon. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 55.

⁴⁸ § 402 a násl. OZ.

⁴⁹ KATZOVÁ, Pavla.: *Školský zákon : Komentář*. 1. vyd. Praha: ASPI, a.s., 2008, s. 38.

⁵⁰ KATZOVÁ, Pavla.: *Školský zákon : Komentář*. 1. vyd. Praha: ASPI, a.s., 2008, s. 35.

⁵¹ SLÁDEČEK, Vladimír. *Obecné správní právo*. 3., aktualiz. a upr. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2013, s. 343.

zmíněno výše, je vykonávána orgány subjektů odlišných od státu, tedy orgány veřejnoprávních korporací (obec, kraj). Je to výraz decentralizace výkonu veřejné moci.⁵²

Zastupitelstvu obce je vyhrazeno dle § 84 odst. 2 písm. d) Ozř zřizovat příspěvkové organizace a schvalovat jejich zřizovací listiny. Podle písmena e) tohoto ustanovení je zastupitelstvu obce vyhrazeno taktéž právo zakládat právnické osoby a schvalovat zakladatelkou listinu, kterou je v případě školské právnické osoby zřizovací listina, pokud jde o jednoho zřizovatele a pokud je zřizovatelů více (musí se jednat vždy současně o veřejné zřizovatele nebo vždy současně o neveřejné zřizovatele), tak je zakladatelskou listinou zřizovatelská smlouva.⁵³

Zastupitelstvo obce tedy na svém zasedání přijme usnesení, jímž zřídí příspěvkovou organizaci dle zákona č. 250/2000 Sb. nebo školskou právnickou osobu dle § 124 a násl. ŠkolZ.

Zřídí-li zřizovatel školu nebo školské zařízení ve formě příspěvkové organizace, vydá o vzniku zřizovatelskou listinu. I když se příspěvková organizace zapisuje do obchodního rejstříku, tak ke vzniku dochází dnem, který je určený v rozhodnutí zřizovatele.⁵⁴

Školskou právnickou osobu zřizuje taktéž zřizovací listinou, případně zřizovatelskou smlouvou zřizuje-li školskou právnickou osobu více zřizovatelů. Na rozdíl od příspěvkové organizace, školská právnická osoba nevzniká dnem určeným zřizovatelem, ale až zápisem do rejstříku školských právnických osob.⁵⁵

Zastupitelstvo má pak jako zřizovatel pravomoc rozhodnout o zrušení, rozdělení, sloučení a splynutí těchto právnických osob.^{56 57} Další pravomoci zřizovatele vůči jím zřízené škole a školskému zařízení, které zřídil ve formě příspěvkové organizace nebo školské právnické osoby, jsou svěřeny radě obce.

Jmenování a odvolání ředitele školy není již pravomocí zastupitelstva obce, ale spadá do pravomocí rady obce dle § 102 odst. 2 písm. b) Ozř.

Rada obce je dle § 99 odst. 1 Ozř výkonným orgánem obce v oblasti samostatné působnosti.

Rada obce plní vůči právnickým osobám zřízený zastupitelstvem obce úkoly zřizovatele podle zvláštních právních předpisů, nejsou-li vyhrazeny zastupitelstvu. Zvláštním právním

⁵² SLÁDEČEK, Vladimír. *Obecné správní právo*. 3., aktualiz. a upr. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2013, s. 20.

⁵³ § 125 ŠkolZ.

⁵⁴ § 27 zákona č. 250/2000 Sb.

⁵⁵ § 125 ŠkolZ.

⁵⁶ § 27 odst. 9 zákona č. 250/2000 Sb.

⁵⁷ § 126 a 127 ŠkolZ.

předpisem je školský zákon. V ustanovení § 102 odst. 2 písm. b) Ozř se hovoří o pravomoci rady obce plnit vůči právnickým osobám úkoly zřizovatele. Vzhledem k tomu, že jak příspěvková organizace, tak školská právnická osoba je právnickou osobou, použije se toto ustanovení zákona o obcích stejně u obou těchto právnických forem, ať už jsou zřízeny v té nebo té formě.

Zastupitelstvo obce si může některé pravomoci rady obce vyhradit. Avšak pravomoc jmenování a odvolání ředitele z pracovního vedoucího místa si vyhradit nemůže.⁵⁸ Ani in concreto.

Z rozhodnutí Nejvyššího soudu 21 Cdo 500/2014 ze dne 5. března 2014, vyplývá, že rada obce nemůže přenést oprávnění odvolat ředitele z vedoucího pracovního místa ani na starostu.

Starosta, je ale oprávněný k vystupování jménem obce je dle § 103 odst. 1 Ozř, případně v době jeho nepřítomnosti dle § 104 odst. 1 Ozř místostarosta. O odvolání ředitele tedy rozhoduje vždy rada obce, ta však nemůže vystupovat jménem obce navenek, a tak je starosta, případně místostarosta, oprávněn navenek sdělovat a projevovat vůli rady obce,⁵⁹ tedy napsat svým jménem písemné odvolání ředitele z vedoucího pracovního místa a toto odvolání mu doručit.

Může však nastat situace, kdy rada v obci není volena a její pravomoc vykonává dle § 99 odst. 2 Ozř starosta obce. V takovém případě plní vůči právnickým osobám úkoly zřizovatele starosta, protože se nejedná o výjimku z § 102 odst. 4 Ozř, kdy by bylo rozhodování v těchto věcech vyhrazeno zastupitelstvu obce. Starosta obce v případě, kdy vykonává pravomoc rady obce, nemůže přenést tuto svou pravomoc ani nijak přesunout na zastupitelstvo obce. Jedná se o kogentní pravidlo.⁶⁰

Z výše uvedeného vyplývá, že zastupitelstvo obce zřizuje samostatné příspěvkové organizace nebo školské právnické osoby, které vykonávají činnost školy nebo školského zařízení. Rada obce, případně starosta obce, potom následně vykonává funkci zřizovatele, a tedy je oprávněna právě ke jmenování a odvolání ředitele školy.

⁵⁸ § 84 odst. 4 Ozř.

⁵⁹ Rozsudek Nejvyššího soudu 21 Cdo 500/2014 ze dne 5. března 2015.

⁶⁰ PRŮCHA, P.: *Zákon o obcích. Komentář*. 2. aktualizované vydání. Praha: Wolter Kluwer ČR, a.s., s. 241.

2. Ředitel

Ředitel školy a školského zařízení (dále též jen jako „ředitel“), kterého jmenovala rada obce či starosta na pracovní místo vedoucího zaměstnance, je zároveň i ředitelem školské právnické osoby nebo příspěvkové organizace, která vykonává činnost této školy a školského zařízení.⁶¹

Ředitel školské příspěvkové organizace nebo školské právnické osoby, jak bylo zmíněno výše, se stává ředitelem všech škol a školských zařízení, které tato právnická osoba vykonává. V rámci jedné školské příspěvkové organizace nebo školské právnické osoby mohou být zřízeny další vedoucí funkce ke konkrétnímu úseku činnosti (např. vedoucí školní jídelny, vedoucí učitelka mateřské školy apod.). Tito ale nemají postavení ředitele školy nebo školského zařízení, ale mají svěřený pouze určitý úsek kompetencí.⁶²

Ředitel je vedoucím zaměstnancem dle zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZP“ nebo „zákoník práce“), jehož ustanovení se užití subsidiárně ve vztahu ke školskému zákonu. Dle § 11 ZP se vedoucími zaměstnanci rozumí zaměstnanci, kteří jsou oprávněni stanovit a ukládat podřízeným zaměstnancům pracovní úkoly, organizovat, řídit a kontrolovat jejich práci a dávat jim závazné pokyny. Ředitel dále vykonává i pravomoci zaměstnavatele dle zákoníku práce.

Ředitel je dle § 131 ŠkolZ rovněž statutárním orgánem školské právnické osoby a dle zákona č. 250/2000 Sb. je statutárním orgánem příspěvkové organizace, který za školskou příspěvkovou organizaci nebo školskou právnickou osobu jedná podle podmínek ujednaných ve zřizovací listině.⁶³

2.1 Jmenování ředitele

V případě jmenování ředitele veřejné školské právnické osoby a příspěvkové organizace (která je vždy veřejná) není rozdíl. Ředitele jmenuje na vedoucí pracovní místo dle § 166 odst. 2 ŠkolZ zřizovatel, kterým je obec, na základě jím vyhlášeného konkursního řízení, které se řídí vyhláškou MŠMT č. 54/2005 Sb., o náležitostech konkursního řízení a konkursních komisích, ve znění pozdějších předpisů.

⁶¹ VALENTA, Jiří.: *Školské zákony a prováděcí předpisy s komentářem. 2017/2018.* 7. vydání, ANAG, 2017, s. 342.

⁶² KATZOVÁ, Pavla.: *Školský zákon : Komentář.* 1. vyd. Praha: ASPI, a.s., 2008, s. 643.

⁶³ MADEJ, Martin.: *Vztah školské příspěvkové organizace a jejího zřizovatele.* Správní právo 4/2017. Dostupné na <https://www.mvcr.cz/clanek/spravni-pravo-cislo-4-2017.aspx>. s. 212.

Zřizovatel může vyhlásit na pozici ředitele konkurs, a to od počátku šestého měsíce do konce čtvrtého měsíce před uplynutím šestiletého období ředitele. Obligatorním důvodem pro vyhlášení konkursu je návrh ČŠI nebo školské rady na jeho vyhlášení, a zřizovatel tak musí konkurs vyhlásit.⁶⁴

Rozhodne-li se zřizovatel ředitele odvolat, vyhlásí konkurs na úřední desce nebo jiným způsobem v místě obvyklém, kde kromě náležitostí stanovených v § 3 vyhlášky MŠMT č. 54/2005 Sb., o náležitostech konkursního řízení a konkursních komisích, stanoví termín pro podávání přihlášek ke konkursnímu řízení. Následně konkursní komise zašle nejméně 14 dní před konáním konkursu pozvánku ke konkursu, který je formou řízeného rozhovoru trvajících nejméně 15 minut a nejdéle 60 minut. Může dojít také ke znalostnímu testu. Následně komise hlasuje o vhodném uchazeči, který musí získat nadpoloviční počet hlasů.⁶⁵

Vyhlášení konkursu a konkursní řízení je zákonnou podmínkou pro jmenování ředitele školy. Zřizovatel však není doporučením konkursní komise vázán, avšak musí být splněna podmínka, že osoba, kterou chce zřizovatel jmenovat na pozici ředitele školy, se musí zúčastnit konkursního řízení.⁶⁶

Další podmínkou pro jmenování osoby na pracovní místo vedoucího zaměstnance, ředitele, je splnění následujících předpokladů, které jsou vyjmenovány v zákoně č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZPP“ nebo „zákon o pedagogických pracovnících“).

Pedagogickým pracovníkem se podle tohoto zákona rozumí ten, kdo koná přímou vyučovací, přímou výchovnou, přímou speciálněpedagogickou nebo přímou pedagogicko-psychologickou činnost přímým působením na vzdělávaného, kterým uskutečňuje výchovu a vzdělávání na základě školského zákona. Pedagogický pracovník je zaměstnancem právnické osoby, která vykonává činnost školy, nebo zaměstnancem státu, nebo ředitelem školy, není-li k právnické osobě vykonávající činnost školy v pracovněprávním vztahu nebo není-li zaměstnancem státu.⁶⁷

Předpokladem pro výkon pedagogického pracovníka, kterým může být pouze fyzická osoba, dle § 3 odst. 1 ZPP je plná způsobilost k právním úkonům, odborná kvalifikace pro přímou pedagogickou činnost, bezúhonnost, zdravotní způsobilost a znalost českého jazyka, kterou však dle § 4 odst. 4 ZPP nemusí prokazovat pedagogové, kteří působí ve škole s jiným

⁶⁴ § 166 odst. 3 ŠkolZ.

⁶⁵ § 5 vyhlášky MŠMT č. 54/2005 Sb., o náležitostech konkursního řízení a konkursních komisích.

⁶⁶ KATZOVA, Pavla.: *Školský zákon : Komentář*. 1. vyd. Praha: ASPI, a.s., 2008, s. 644.

⁶⁷ § 2 odst. 1 ZPP.

vyučovacím jazykem než českým, kteří úspěšně vykonali maturitní zkoušku z českého jazyka a literatury, nebo kteří vyučují cizí jazyk nebo konverzaci v cizím jazyce.

Pro ředitele školy jsou v ustanovení § 5 odst. 1 ZPP stanoveny další předpoklady. Předpokladem pro výkon činnosti ředitele je praxe spočívající ve výkonu přímé pedagogické činnosti nebo v činnosti, pro kterou jsou potřebné znalosti stejného nebo obdobného zaměření, nebo v řídicí činnosti nebo v činnosti ve výzkumu a vývoji v délce 3 let pro ředitele mateřské školy, 4 roky pro ředitele základní školy, základní umělecké školy a školských zařízení s výjimkou školských zařízení pro výkon ústavní výchovy, ochranné výchovy a středisek výchovné péče, a v praxi v délce 5 let pro ředitele střední školy, jazykové školy, konzervatoře, vyšší odborné školy a školských zařízení pro výkon ústavní výchovy, ochranné výchovy a středisek výchovné péče.

Dalším předpokladem pro výkon ředitele školy zřizované Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, krajem, obcí nebo dobrovolným svazkem obcí, je získání znalosti v oblasti řízení školství v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, které musí získat do dvou let od začátku výkonu činnosti ředitele školy. To se nevztahuje na ředitele, který má vysokoškolské vzdělání v akreditovaném studijním programu školský management, nebo vzdělání v programu celoživotního vzdělávání uskutečňovaném vysokou školou zaměřeném na organizaci a řízení školství.⁶⁸

Splňuje-li osoba ucházející se o pozici ředitele předpoklady stanovené v zákoně o pedagogických pracovnících a zúčastnila-li se konkursu, může být jmenována ředitelem.

Ředitele jmenuje na pracovní místo vedoucího zaměstnance zřizovatel. Orgánem obce oprávněným ke jmenování ředitele je rada obce, či za podmínek uvedených v § 99 odst. 2 Ozř starosta obce.

2.2 Pracovněprávní vztah ředitele

Jmenováním ředitele může vzniknout jeho pracovněprávní vztah. V případě, kdy osoba jmenovaná na pozici ředitele školy není zaměstnancem příspěvkové organizace nebo školské právnické osoby, vzniká řediteli na základě jmenování pracovní poměr dle § 33 odst. 3 písm. ZP. Ke jmenování je dle ustanovení § 33 odst. 4 ZP příslušný podle zvláštního právního předpisu, kterým je zákon o obcích, zřizovatel, resp. rada obce.

Pracovní poměr může dle § 39 ZP jmenováním vzniknout na dobu neurčitou i určitou. Ustanovení § 166 odst. 2 školského zákona účinného do 31. srpna 2015 stanovovalo funkční

⁶⁸ § 5 odst. 2 a odst. 3 ZPP.

období ředitele školy na šestileté, jednalo se tedy o výjimku z trvání pracovního poměru na dobu určitou uvedenou v § 39 ZP, a proto mohl být pracovní poměr uzavřen na dobu určitou delší než 3 roky. Ale vzhledem k tomu, že novelou školského zákona zákonem č. 82/2015 Sb., který nabyl účinnosti ve vztahu ke školskému zákonu 1. 9. 2015, bylo zrušeno funkční období ředitele školy na 6 let, ředitel je nově jmenován na vedoucí pracovní místo na dobu neurčitou a taktéž vzniká nebo se mění dle čl. II odst. 9. zákona č. 82/2015 Sb., jeho pracovní poměr na dobu neurčitou.

Dochází však i ke jmenování osoby ředitelem, která je již zaměstnancem školské příspěvkové organizace nebo školské právnické osoby. V takovém případě nedochází ke vzniku pracovního poměru, ale pouze ke změně druhu práce dle § 40 odst. 1 ZP, kdy se za změnu pracovního poměru považuje jmenování na vedoucí pracovní místo dle § 33 odst. 3 zákoníku práce.

I když je ředitel školy jmenován na pracovní místo vedoucího zaměstnance zřizovatelem, nestává se jeho zaměstnancem, ale zaměstnancem příspěvkové organizace nebo školské právnické osoby. Zřizovatel není vůči řediteli v postavení zaměstnavatele, zřizovatel má však kontrolní funkci – může kontrolovat dodržování právních předpisů při hospodaření s veřejnými prostředky dle § 4 odst. 1 písm. a) zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole, ve znění pozdějších předpisů.⁶⁹ K tomu rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 21 Cdo 3863/2007 ze dne 16. září 2008: *„Zřizovateli ... náleží jako orgánu nadřízenému zaměstnavateli pouze práva a povinnosti, která mu přiznává zákon. ... Výkon práv a povinností zřizovatele je třeba v pracovněprávních vztazích důsledně odlišovat od výkonu práv a povinností zaměstnavatele.“*

2.3 Pravomoc ředitele

Se vznikem vedoucího pracovního místa ředitele a jeho pracovního poměru mu vznikají i práva a povinnosti, které následně vykonává. Ředitel může v rámci výkonu své činnosti realizovat svou pravomoc. Pravomocí se rozumí právní prostředky, které má orgán k dispozici pro výkon své působnosti a působností se rozumí okruh záležitostí, kde orgán vykonává svou pravomoc.⁷⁰

Pravomoci ředitele jsou vyjmenovány zejména v ustanovení § 164 a § 165 ŠkolZ. Ustanovení § 164 ŠkolZ opravňuje ředitele rozhodovat ve všech záležitostech týkajících se

⁶⁹ VALENTA, Jiří.: *Školské zákony a prováděcí předpisy s komentářem. 2017/2018.* 7. vydání, ANAG, 2017, s. 342 a 343.

⁷⁰ SLÁDEČEK, Vladimír. *Obecné správní právo.* 3., aktualiz. a upr. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2013, s. 350.

školy a školského zařízení, pokud nejsou zákonem nebo jiným právním předpisem svěřeny jinému orgánu. S tím však se pojí i odpovědnost ředitele ve věcech vzdělávání.⁷¹

Dle judikatury Nejvyššího správního soudu se jedná vždy o rozhodování, které má povahu vrchnostenského výkonu veřejné moci, nejenom v případě, kdy rozhoduje dle § 165 odst. 2 ŠkolZ. Ředitel však není správním orgánem, ale je vykonavatelem veřejné správy a jedná za správní orgán, kterým je příspěvková organizace nebo školská právnická osoba vykonávající činnost školy nebo školského zařízení. Příspěvková organizace nebo školská právnická osoba je správní orgán, kterému je svěřen výkon státní správy a je subjektem veřejné správy.^{72 73} Rozdílně uvádí Katzová ve svém komentáři ke školskému zákonu. Ta považuje přímo ředitele za správní orgán.⁷⁴ Já se přikláním k prvnímu názoru, kdy je ředitel pouze vykonavatelem státní správy, což je podloženo i judikaturou Nejvyššího správního soudu.

Z výše uvedeného můžeme vyvodit závěr, že ředitel příspěvkové organizace nebo školské právnické osoby je statutárním orgánem právnické osoby a že ředitel školy a školského zařízení je naopak vykonavatelem státní správy na úseku školství, který jedná jménem správního orgánu (příspěvkové organizace nebo školské právnické osoby).

Ředitel je dle § 164 ŠkolZ zejména oprávněn rozhodovat o záležitostech týkajících se poskytování vzdělávání, může například rozhodovat o podmíněčném vyloučení a vyloučení žáka nebo studenta dle § 31 odst. 4 ŠkolZ, či udělit ředitelskou důtku dle § 17 odst. 5 vyhlášky MŠMT č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, ve znění pozdějších předpisů.

S právy a povinnostmi ředitele souvisí i jeho odpovědnost. Ředitel odpovídá za poskytování vzdělávání v souladu se zákonem a vzdělávacími programy, za odbornou a pedagogickou úroveň vzdělávání.

Práva a povinnosti ředitele nejsou vyjmenovány pouze v ustavení § 164 a § 165 ŠkolZ, ale v celé řadě ustanovení školského zákona a v jiných právních předpisech.

Jedním z dalších právních předpisů, který stanovuje pravomoc ředitele, je zákon o pedagogických pracovnících. V něm je dána řediteli pravomoc stanovit týdenní rozsah hodin jednotlivého pedagogického pracovníka na období školního vyučování nebo na pololetí školního vyučování.⁷⁵ Toto se řídí nařízením vlády č. 75/2005 Sb., o stanovení rozsahu přímé

⁷¹ VALENTA, Jiří.: *Školské zákony a prováděcí předpisy s komentářem. 2017/2018.* 7. vydání, ANAG, 2017, s. 336 - 337.

⁷² Rozsudek Nejvyššího správního soudu 1 As 53/2011-109 ze dne 27. 7. 2011.

⁷³ MORAVEC, O.: *Školský zákon. Komentář.* 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 612.

⁷⁴ KATZOVÁ, Pavla.: *Školský zákon : Komentář.* 1. vyd. Praha: ASPI, a.s., 2008, s. 639.

⁷⁵ § 23 odst. 1 ZPP.

vyučovací, přímé výchovné, přímé speciálně pedagogické a přímé pedagogicko-psychologické činnosti pedagogických pracovníků, ve znění pozdějších předpisů.

Další pravomoci ředitele vyplývají ze zákoníku práce. V rámci své činnosti vykonává ředitel školy několik pravomocí. Ředitel školy je vedoucím zaměstnancem ve smyslu § 11 zákoníku práce, kdy je oprávněn stanovit a ukládat podřízeným zaměstnancům pracovní úkoly, organizovat, řídit a kontrolovat jejich práci.⁷⁶ Dle § 302 zákoníku práce je např. povinen řídit a kontrolovat podřízené zaměstnance, vytvářet příznivé pracovní podmínky, zabezpečovat dodržování právních a vnitřních předpisů a zabezpečovat odměňování zaměstnanců.

2.4 Ředitel a pedagogická rada

V ustanovení § 164 odst. 2 ŠkolZ je řediteli uložena další povinnost. Tou je zřízení pedagogické rady, kterou tvoří všichni pedagogičtí pracovníci školy.

Pedagogická rada je poradním orgánem, který projednává s ředitelem všechny zásadní dokumenty a opatření týkající se vzdělávací činnosti školy. Ta nerozhoduje, pouze dokumenty projednává a vydává k tomu své stanovisko, ke kterému by měl ředitel školy přihlídnout.⁷⁷ Pedagogická rada tedy není orgánem státní správy, ani samosprávy, je pouze poradním orgánem ředitele a ten není vázán jejím stanoviskem.

2.5 Ředitel a školská rada

Ředitel školy je sám členem pedagogické rady, ale není členem školské rady. Z ustanovení § 167 odst. 7 ŠkolZ vyplývá řediteli školy nebo jím pověřenému zástupci povinnost zúčastnit se zasedání školské rady na vyzvání předsedy této rady.

Školská rada je samosprávný orgán školy, který vykonává školskou (ostatní) samosprávu, která se odlišuje od územní a profesní samosprávy tím, že nositelem samosprávy není veřejnoprávní korporace (obec, kraj), ale právní subjekt, který je v řadě věcí nesamosprávným, podléhajícím výkonu státní správy, případně i samosprávy, kdy pouze některý orgán (školská rada) vykonává samosprávu.⁷⁸

Školská rada se zřizuje při základních, středních a vyšších odborných školách. Školská rada je orgán školy umožňující zákonným zástupcům nezletilých žáků, zletilým žákům

⁷⁶ MORAVEC, O.: *Školský zákon. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 731.

⁷⁷ MORAVEC, O.: *Školský zákon. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 721.

⁷⁸ SLÁDEČEK, Vladimír. *Obecné správní právo*. 3., aktualiz. a upr. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2013, s. 342-343.

a studentům, pedagogickým pracovníkům školy, zřizovateli a dalším osobám se podílet na správě školy.⁷⁹

Dle § 167 odst. 2 ŠkolZ zřizovatel zřídí školskou radu a určí počet jejích členů. Školská rada je složená z členů, kteří jsou z jedné třetiny voleni pedagogickými pracovníky dané školy, druhá třetina je volena zřizovatelem a třetí třetina je volena zákonnými zástupci nezletilých žáků, zletilými žáky a studenty.⁸⁰ V odstavci třetím je dána podmínka, že jeden a ten samý člen školské rady nemůže být současně jmenován zřizovatelem, zvolen zákonnými zástupci nezletilých žáků a zletilými žáky a studenty nebo zvolen pedagogickými pracovníky.

Zákonem je stanoveno taktéž funkční období členů školské rady, které je tříleté.⁸¹

Školská rada je orgánem školy, není orgánem školské příspěvkové organizace či školské právnické osoby. Mezi její pravomoci patří dle § 166 ŠkolZ např. schválení školního řádu, projednání návrhu rozpočtu školské příspěvkové organizace či školské právnické osoby na další rok a zejména podává ředitel podněty a oznámení. Podněty a oznámení může také podávat zřizovateli, orgánům vykonávajícím státní správu ve školství a dalším orgánům státní správy, kterým je například Česká školní inspekce.

Důležitou pravomocí školské rady je podání návrhu na vyhlášení konkursu na ředitele školy, na základě což je obligatorní důvod pro vyhlášení konkursu na vedoucí pracovní místo ředitele.⁸² Školská rada však podle nynější právní úpravy nemůže zřizovateli navrhnout samotné odvolání ředitele. Tato pravomoc je dána pouze České školní inspekci.⁸³

Jak bylo zmíněno výše, součástí školské příspěvkové organizace nebo školské právnické osoby může být více škol a školských zařízení, a proto je možno zřídit v jejím rámci jednu školskou radu pro všechny školy a nemusí být školská rada zřizovaná pro každou jednotlivou školu.⁸⁴

Vykonává-li příspěvková organizace nebo školská právnická osoba činnost mateřské školy a základní školy, musí zřizovatel zřídit školskou radu pouze u základní školy. Školský zákon nezakládá zřizovateli povinnost zřídit školskou radu při mateřské škole.⁸⁵

⁷⁹ § 167 odst. 1 ŠkolZ.

⁸⁰ § 167 odst. 2 ŠkolZ.

⁸¹ § 167 odst. 6 ŠkolZ.

⁸² § 166 odst. 3 ŠkolZ.

⁸³ § 166 odst. 5 písm. b) ŠkolZ.

⁸⁴ § 167 odst. 1 ŠkolZ.

⁸⁵ § 167 odst. 1 ŠkolZ.

3. Odvolání ředitele školy

Nezastává-li ředitel svou roli řádně, může dojít k jeho odvolání. V této kapitole se věnuji obecně odvolání ředitele školy, jaké má formální i materiální náležitosti či právní následky.

Vzhledem k tomu, že šestileté funkční období ředitele bylo zrušeno zákonem č. 82/2015 Sb., tak je ředitel jmenován na vedoucí pracovní místo na dobu neurčitou. Tedy není jmenován na šestileté funkční období a nemusí pak docházet opětovně k jeho jmenování, jak tomu bylo dle školského zákona účinného do 30. dubna 2015.

Jisté šestileté období zde ve školském zákoně stále je. Od začátku šestého měsíce do konce čtvrtého měsíce před uplynutím šestiletého období výkonu práce, může zřizovatel vyhlásit konkurs na pracovní místo ředitele a ředitele odvolat k poslednímu dni šestiletého období. Zastává-li ředitel svou roli řádně, tak zde není důvod pro jeho odvolání. Zřizovatel konkurs nevyhlásí, ředitele neodvolá, a tím začíná ze zákona běžet nové šestileté období.⁸⁶

Ne vždy je tomu tak, že ředitel plní své povinnosti řádně, což vyústí ve snahu zřizovatele ředitele z vedoucího pracovního místa odvolat. K tomu může dojít na konci tohoto šestiletého období nebo v jeho průběhu, avšak při naplnění jednoho z odvolacích důvodů uvedených ve školském zákoně.

Při odvolání ke konci takového šestiletého období může dojít bez naplnění a uvedení odvolacího důvodu.⁸⁷ Pokud bychom vyvozovali závěr, že i při odvolání dle § 166 odst. 3 ŠkolZ na konci šestiletého období by muselo dojít s uvedením odvolacích důvodů dle § 166 odst. 4 nebo odst. 5 ŠkolZ, činil by takový závěr ředitele neodvolatelným. V častých situacích dochází k neúprosné situaci a ke vzniku nepříjemného pracovnímu prostředí, ale ředitel nenaplnuje žádný z odvolacích důvodů. Jedinou nadějí zřizovatelů je tak vyčkat do konce šestiletého období a ředitele odvolat bez uvedení důvodů.

Naopak při odvolání v průběhu šestiletého období musí být vymezen odvolací důvod, jinak by takové odvolání bylo neplatné. K odvolání ředitele může dojít pouze na základě zákonných důvodů uvedených v § 166 odst. 4 a odst. 5 školského zákona, o kterých pojednávám v samostatné kapitole.

Při odvolání ředitele vedoucího pracovního místa se neaplikují pouze ustanovení školského zákona, ale také ustanovení zákoníku práce. V § 73 odst. 1 ZP je napsáno, že ten, kdo je příslušný ke jmenování vedoucího zaměstnance, je oprávněn jej z pracovního místa

⁸⁶ § 166 odst. 3 ŠkolZ.

⁸⁷ § 166 odst. 3 ŠkolZ.

odvolat. Jak vyplývá z § 33 odst. 4 ZP ve spojení s § 102 od st. 2 písm. b) Ozř oprávněným k odvolání je rada obce. Jak bylo zmíněno již výše, jedná se o výhradní pravomoc rady obce, a proto jí rada obce nemůže přenést na zastupitelstvo ani pro konkrétní případ. Rozhoduje-li rada obce o odvolání, činí tak na své schůzi formou usnesení. K vydání usnesení je potřeba souhlasu nadpoloviční většiny všech jejích členů.⁸⁸

V obcích, kde není volena rada obce, rozhoduje o odvolání ředitele školy starosta obce.

3.1 Obsahové náležitosti odvolání

Obsahové náležitosti byly stanoveny v § 166 odst. 6 školského zákona účinného do 31. prosince 2011, který stanovil jak formální tak i materiální náležitosti odvolání. Odvolání muselo být učiněno v písemné formě, muselo být doručeno řediteli do vlastních rukou a v neposlední řadě muselo obsahovat důvody odvolání podle odst. 4. a 5., jinak bylo odvolání neplatné.

Novelizací školského zákona došlo však k vypuštění těchto náležitostí z tohoto ustanovení a řídí se tak teď ustanovením § 73a zákoníku práce. V odstavci prvním je daná písemná forma pro odvolání, které se řediteli musí doručit, takže se obsahové náležitosti odvolání vesměs shodují s náležitostmi, které byly obsaženy ve školském zákoně účinném do 31. prosince 2011.

V ustanovení § 73a odst. 1 ZP není stanoven následek (zda se jedná o neplatné právní jednání nebo zdánlivé) za nedodržení písemné formy, jak tomu je v § 50 odst. 1 ZP, kdy zákoník práce prohlašuje výpověď z pracovního poměru neučiněnou v písemné formě za zdánlivou.

Vzhledem k tomu, že odvoláním ředitele školy z pracovního místa vedoucího zaměstnance nedochází automaticky ke skončení pracovního poměru mezi ředitelem školy a příspěvkovou organizací nebo školskou právnickou osobou⁸⁹, vzniká zde otázka, zda odvolání, které není učiněné v písemné formě, je zdánlivé nebo neplatné, a zda je neplatné absolutně či relativně. Podle § 582 odst. 1 občanského zákoníku je právní jednání, které není učiněno ve formě stanovené zákonem, neplatné. Stejně pravidlo je obsažené v § 20 zákoníku práce, kdy se lze dovolávat neplatnosti právního jednání, které nebylo učiněno ve formě stanovené zákonem, pokud již nebylo započato s plněním. JUDr. Drápal považuje nedostatek písemné formy za vadu, která způsobuje absolutní neplatnost odvolání ředitele školy z důvodu rozporu s veřejným pořádkem.⁹⁰ Absolutně neplatné právní jednání se považuje na rozdíl od

⁸⁸ § 101 odst. 2 Ozř.

⁸⁹ § 73a odst. 2 ZP.

⁹⁰ DRÁPAL, L. a kol.: *Zákoník práce. Komentář*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2015. s. 479.

zdánlivého právního jednání za existující, ale protože trpí takovými vadami, tak nemá právní účinky mezi stranami ani vůči třetím osobám. Relativně neplatné právní jednání taktéž trpí vadami, ale dokud se dotčená osoba nedovolá neplatnosti takového právního jednání u soudu (musí tak učinit v tříleté promlčecí lhůtě), vyvolává účinky mezi stranami i vůči třetím osobám. O zdánlivé právní jednání se při nedodržení formy jedná pouze, pokud jde o jednostranné ukončení pracovního poměru.⁹¹ I když je odvolání jednostranným právním jednáním, nedochází v jeho důsledku automaticky k ukončení pracovního poměru, proto by odvolání neučiněné v písemné formě nemělo být zdánlivé, ale neplatné.

Přiklohuji se tedy k názoru neplatnosti absolutní, pro rozpor s veřejným pořádkem, neboť pokud by odvolání nebylo učiněno v písemné formě, nedošlo by k důležité specifikaci odvolacích důvodů a odvolaný ředitel by tak nemohl prokázat, z jakého důvodu došlo k jeho odvolání z vedoucího pracovního místa a proč se domáhá určení neplatnosti takového odvolání u soudu. Ustanovení § 73a odst. 1 ZP je dle mého názoru dané na ochranu zaměstnance, ředitele školy, který je slabší stranou, a proto rozpor s tímto ustanovením vede k absolutní neplatnosti.

Další náležitostí odvolání je jeho doručení. Pro doručování se analogicky použije ustanovení § 334 a násl. zákoníku práce, i když se nejedná o odvolání vedoucího zaměstnance ze strany zaměstnavatele, ale ze strany zřizovatele.⁹² Podle § 334 odst. 2 ZP doručuje zaměstnavatel zaměstnanci písemnosti do vlastních rukou na pracovišti, v jeho bytě anebo prostřednictvím sítě nebo služby elektronických komunikací. Pokud to není možné, může zaměstnavatel doručit písemnost prostřednictvím provozovatele poštovních služeb na poslední známou adresu zaměstnance. S doručováním prostřednictvím sítě nebo služby elektronických komunikací může dle § 335 odst. 1 ZP zaměstnavatel písemnost doručit pouze tehdy, pokud s tím zaměstnanec výslovně písemně souhlasil, a písemnost musí být dle odst. 2 podepsána uznávaným elektronickým podpisem.

Považuji za vhodné zmínit, že další náležitostí písemného odvolání je vzhledem k tomu, že starosta, případně místostarosta, sděluje a projevuje navenek vůli rady obce,⁹³ i doložka o rozhodnutí rady obce obsahující číslo usnesení, kterým bylo rozhodnuto o odvolání ředitele z vedoucího pracovního místa. Tato doložka potvrzuje, že o odvolání ředitele bylo rozhodnuto

⁹¹MORÁVEK, J.: Několik poznámek nejen k formě právních jednání v pracovněprávních vztazích po rekonstrukci. *Právní rozhledy*. 9/2014, s. 305.

⁹²KATZOVÁ, Pavla.: *Školský zákon : Komentář*. 1. vyd. Praha: ASPI, a.s., 2008, s. 648.

⁹³Rozsudek Nejvyššího soudu 21 Cdo 500/2014 ze dne 5. března 2015.

radou obce a vytváří vyvratitelnou právní domněnku, že povinnost předchozího schválení radou obce byla splněna.⁹⁴

3.2 Právní následky odvolání

Bylo-li písemné odvolání řediteli řádně doručeno a je-li platné, nastávají důsledky s ním spojené. Následujícím dnem po doručení odvolání končí výkon práce na pracovním místě vedoucího zaměstnance, tedy ředitele. V odvolání může být uveden i den pozdější.

Odvoláním však nedochází ke skončení pracovního poměru, ale v případě, kdy zaměstnavatel nemá pro odvolaného ředitele obdobnou práci, nebo ten jí odmítne, tak je zde dle § 73a odst. 2 ZP dán výpovědní důvod.⁹⁵

Ke skončení pracovního poměru může dojít, jestliže nemá zaměstnavatel, příspěvková organizace nebo školská právnická osoba, pro zaměstnance, bývalého ředitele školy, jinou práci, která by odpovídala zdravotnímu stavu zaměstnance a jeho kvalifikaci nebo pokud zaměstnanec odmítne návrh zaměstnavatele na jeho další pracovní zařazení, čímž je dle § 73a odst. 2 věty druhé ZP daná fikce, že je dán výpovědní důvod pro nadbytečnost dle § 52 písm. c) ZP a může dojít k výpovědi.⁹⁶ Dojde-li k výpovědi na základě této fikce, náleží odvolanému řediteli školy až do uplynutí výpovědní doby náhrada platu ve výši průměrného výdělku z doby před skončením výkonu práce na vedoucím pracovním místě.⁹⁷

K tomu se vyjádřil Nejvyšší soud v rozsudku ze dne 8. 11. 2016, sp. zn 21 Cdo 2740/2005, kdy zaměstnanec, který byl z funkce odvolán nebo se jí vzdal anebo mu uplynulo volební období, a který se se zaměstnavatelem nedohodl na dalším pracovním zařazení, protože zaměstnavatel pro něj nemá jinou vhodnou práci nebo protože jí zaměstnanec odmítl, má takový zaměstnanec nárok na náhradu platu ve výši průměrného výdělku, i když pro zaměstnavatele nevykonává žádnou práci, a to do doby, než se se zaměstnavatelem dohodne na dalším pracovním zařazení nebo nejpozději do doby skončení pracovního poměru, ke kterému může dojít na základě výpovědi pro nadbytečnost podle fikce dle § 73a odst. 2 ZP.

Odvolání není jediným způsobem, jak ukončit výkon práce ředitele na vedoucím pracovním místě. Ředitel se může výkonu práce na pracovním místě vedoucího zaměstnance vzdát dle § 73 odst. 1 ZP, a opět vzdáním se nedochází ke skončení pracovního poměru mezi ředitelem a školskou příspěvkovou organizací nebo školskou právnickou osobou.

⁹⁴ § 41 odst. 1 Ozř.

⁹⁵ BĚLINA, M.: *Zákoník práce : komentář. 2. vyd.* V Praze: C. H. Beck, 2015, s 203.

⁹⁶ Rozsudek Nejvyššího soudu 21 Cdo 3145/2014 ze dne 21. července 2015.

⁹⁷ DRÁPAL, L. a kol.: *Zákoník práce. Komentář. 2. vydání.* Praha: C. H. Beck, 2015. s. 481.

K ukončení pracovního poměru ředitele školy, který zastává vedoucí pracovní místo, by mohlo dojít na základě výpovědi z pracovního poměru pro nadbytečnost podle § 52 písm. c) ZP aniž by byl dříve z vedoucího pracovního místa odvolán nebo se pracovního místa vzdal,⁹⁸ a na základě okamžitého zrušení pracovního poměru podle § 55 a § 56 zákoníku práce.⁹⁹ Ale shodují se s názorem Mgr. Smejkal a Mgr. Halíře, kdy zřizovatel je pouze oprávněn k odvolání a vzhledem k tomu, že ředitel školy je statutárním orgánem školské právnické osoby, zaměstnavatele, a je oprávněn za ní jednat, nemohl by dát výpověď z pracovního poměru sám sobě a hájit tak najednou zájmy školské právnické osoby i zájmy sebe samého. Proto by mělo nejdříve dojít k odvolání ředitele školy, poté ke jmenování nového, který jménem školské právnické osoby dá bývalému řediteli školy výpověď.¹⁰⁰

Pokud by zřizovatel odvolal ředitele školy a pověřil by jinou osobu dočasným vedením, než bude jmenován nový ředitel, je takové pověření v rozporu s § 166 odst. 2 školského zákona, a protože nebylo provedeno na základě vyhlášeného konkursního řízení, je neplatné.¹⁰¹ Proto by úkony ředitele školy měl v mezidobí od odvolání bývalého ředitele školy do jmenování nového provádět zástupce ředitele školy.

3.3 Dovolání se neplatnosti odvolání ředitele u soudu

Chybí-li některá z formálních či materiálních náležitostí odvolání bude odvolání neplatné. Vzhledem k tomu, že rozhodnutí zřizovatele o odvolání ředitele školy nepředstavuje zásah do veřejných subjektivních práv, nelze proto proti němu podat žalobu podle § 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „SŘS“), a domáhat se ochrany u správních soudů.¹⁰²

Ředitel školy se může dovolávat neplatnosti odvolání z pracovního místa vedoucího zaměstnance u civilních soudů na základě určovací žaloby dle § 80 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „OSŘ“) u civilních soudů. Ředitel školy má ve smyslu tohoto ustanovení naléhavý právní zájem na určení, že jeho odvolání je neplatné, ale pouze pokud odvoláním nedošlo k ukončení jeho pracovního poměru u příspěvkové organizace nebo školské právnické osoby.¹⁰³

⁹⁸ Usnesení Nejvyššího soudu 21 Cdo 1543/2011 ze dne 10. října 2012.

⁹⁹ Rozsudek Nejvyššího soudu 21 Cdo 3016/2005 ze dne 11. května 2006.

¹⁰⁰ SMEJKAL, M., HALÍŘ, J.: Alkohol a ředitel školy z pohledu pracovního práva. *Právní rozhledy*, 20/2017, s. 709.

¹⁰¹ Rozsudek Nejvyššího soudu 21 Cdo 2683/2015 ze dne 15. ledna 2016.

¹⁰² Usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem č. j. 15 Ca 24/2003-19 ze dne 26. března 2003.

¹⁰³ Rozsudek Nejvyššího soudu 21 Cdo 854/2007 ze dne 15. dubna 2008.

Podá-li ředitel školy žalobu na určení neplatnosti odvolání, je povinen na straně žalovaných označit jak zřizovatele, obec, tak i svého zaměstnavatele, školskou právnickou osobu. Pasivní věcnou legitimaci mají oba tyto subjekty pouze společně.¹⁰⁴ To znamená, že pokud by došlo k žalování pouze jednoho ze subjektů, nebyla by dána na straně žalovaného pasivní věcná legitimace, a v tomto důsledku by došlo k zamítnutí žaloby.¹⁰⁵

Pokud by došlo i k ukončení pracovního poměru, tak by otázka neplatnosti odvolání byla řešena v souvislosti s rozhodnutím o neplatnosti rozvázání pracovního poměru.¹⁰⁶ Žalobou o určení neplatnosti rozvázání pracovního poměru se může zaměstnanec, tedy ředitel, domáhat u soudu nejpozději ve lhůtě 2 měsíců ode dne, kdy měl pracovní poměr rozvázáním skončit.¹⁰⁷

3.3.1 Následky rozhodnutí soudu o určení, že je odvolání ředitele neplatné

Rozhodnutím o žalobě na určení, kterým je vyslovena neplatnost odvolání ředitelem, dochází k tomu, že původní odvolání nevyvolává právní následky s ním spojené. Nepochází tak ke skončení výkonu činnosti ředitele. Neplatně odvolaný ředitel se stává opět vedoucím zaměstnancem. Mám za to, že za takové situace nemusí docházet k opětovnému jmenování neplatně odvolaného ředitele, neboť se na pracovní místo vedoucího zaměstnance vrací na základě rozhodnutí soudu ke dni nabytí právní moci. Kdyby totiž rozhodnutí působilo zpětně, tak by se veškeré právní jednání učiněné ředitelem školy, který byl jmenován namísto neplatně odvolaného ředitele, dostalo do ohrožení, co se týče jejich platnosti, což by vyvolalo právní nejistotu. Přičemž vyvolat stav právní nejistoty zajisté nebylo záměrem zákonodárce.

Mám za to, že návratem odvolaného ředitele zpět do vedoucí pozice dochází k ukončení přerušení šestiletého období, v jehož závěru může dojít k odvolání ředitele bez naplnění jednoho ze zákonem stanovených odvolacích důvodů. Přerušení této doby tak trvá ode dne následujícího po dni doručení odvolání do dne právní moci rozhodnutí soudu o neplatnosti odvolání. Běh uvedeného šestiletého období tak pokračuje ode dne právní moci rozhodnutí soudu a neběží od tohoto dne nové šestileté období.

Pravomocným rozhodnutím soudu o neplatnosti odvolání předchozího ředitele z funkce nebo pravomocným rozhodnutím o neplatnosti rozvázáním pracovního poměru s předchozím ředitelem dochází k obnovení jeho vedoucího pracovního místa ředitele a byl-li již jmenován nový ředitel na vedoucí pracovní místo, tak je zde dán pro „nového“ ředitele odvolací důvod

¹⁰⁴ Rozsudek Nejvyššího soudu 21 Cdo 854/2007 ze dne 15. dubna 2008.

¹⁰⁵ PŘIDAL, O.: *Občanský soudní řád. Komentář*. 2. vydání, Praha: C. H. Beck, 2017, s. 387.

¹⁰⁶ Rozsudek Nejvyššího soudu 21 Cdo 3863/2007 ze dne 16. září 2009.

¹⁰⁷ § 72 ZP.

dle § 166 odst. 5 písm. c) ŠkolZ. V takovém případě je původní ředitel opět vedoucím zaměstnancem a „nový“ ředitel je z funkce odvolán. „Novému“ řediteli náleží dle § 166 odst. 6 ŠkolZ odstupné ve výši nejméně čtyřnásobku jeho průměrného výdělku.

Dojde-li k odvolání ředitele a současně i k rozvázání pracovního poměru, tak dle rozsudku Nejvyššího soudu 21 Cdo 1000/2009 ze dne 15. července 2010 vyplývá, že pokud došlo k rozvázání pracovního poměru se zaměstnancem neplatně, tedy aniž by pro to byly stanovené předpoklady nebo naplněny zákonem stanovené důvody, tak má zaměstnanec nárok na náhradu platu a taktéž má nárok na náhradu škody. Toto rozhodnutí Nejvyššího soudu je uplatnitelné i za účinnosti nynějšího zákoníku práce, účinného od 1. ledna 2007, neboť dle § 69 odst. 1 ZP, je zaměstnavatel, tedy příspěvková organizace nebo školská právnická osoba, povinen poskytnout náhradu platu ve výši průměrného výdělku za dobu od okamžiku, kdy zaměstnanec oznámil zaměstnavateli, že trvá na dalším zaměstnání, až do doby, kdy mu zaměstnavatel umožní pokračovat v práci nebo kdy dojde k platnému skončení pracovního poměru. Podmínkou pro náhradu platu je oznámení zaměstnance, že trvá na tom, že jeho pracovní poměr trvá i nadále. Pokud to neoznámí, tak dle § 69 odst. 3 zákoníku práce nastává právní fikce, že jeho pracovní poměr skončil dohodou, kdy v takovém případě nemá nárok na náhradu platu.

Vedle platu je zaměstnavatel povinen zaměstnanci nahradit také škodu, kterou mu způsobil porušením svých právních povinností (§ 265 odst. 2 ZP). Porušení povinnosti zaměstnavatele bude v takovém případě shledáno zejména v tom, že nepřiděluje zaměstnanci práci.

Výše uvedené přináší s sebou i otázku, zda odvolanému řediteli bude vyplácena náhrada i za předpokladu, že nedošlo ke skončení pracovního poměru, ale pouze ke změně výkonu práce z pracovního místa vedoucího zaměstnance na zaměstnance řadového. S ohledem na to, že § 69 odst. 1 ZP uvádí výslovně pouze případ zrušení pracovního poměru, lze dospět k závěru, že toto ustanovení nelze aplikovat na situaci, kdy ředitel zůstává v pracovním poměru vůči příspěvkové organizaci, nebo školské právnické osobě, jejímž byl ředitelem.

4. Odvolací důvody podle § 166 odst. 4 školského zákona

Zřizovatel musí rozhodnout o odvolání na základě některého z odvolacích důvodů, aby nedocházelo k neplatným odvoláním. Odvolací důvod musí být v rámci odvolání specifikován a obsahovat rovněž náležitý popis toho, v čem zřizovatel shledává naplnění užitého odvolacího důvodu.

Předchozí právní úprava, která byla účinná do roku 2004, nevymezovala důvody pro odvolání ředitele školy. Ten mohl být odvolán na základě jakéhokoli důvodu nebo i bez uvedení důvodu. To již však za účinné právní úpravy není možné.¹⁰⁸ Důležitou obsahovou náležitostí odvolání ředitele školy z vedoucího pracovního místa je totiž nově, jak již bylo uvedeno, vymezení zákonného důvodu, který byl naplněn, a přesná specifikace jednání, kterým došlo k naplnění tohoto důvodu.

Ve čtvrtém odstavci § 166 ŠkolZ jsou stanoveny odvolací důvody, kdy je zřizovatel povinen ředitele odvolat obligatorně, na rozdíl od pátého odstavce, ve kterém jsou důvody, na základě nichž může zřizovatel ředitele odvolat fakultativně.¹⁰⁹

4.1 Odvolací důvod dle § 166 odst. 4 písm. a) školského zákona

Odvolacím důvodem dle § 166 odst. 4 písm. a) ŠkolZ je pozbytí některého z předpokladů pro výkon činnosti ředitele školy nebo školského zařízení stanovených zvláštním právním předpisem. Zvláštním právním předpisem je v tomto případě zákon o pedagogických pracovnících.

V zákoně o pedagogických pracovnících jsou stanoveny pro ředitele tyto předpoklady:

- a) plná způsobilost k právním úkonům
- b) odborná kvalifikace pro přímou pedagogickou činnost
- c) bezúhonnost
- d) zdravotní způsobilost
- e) znalost českého jazyka, s některými výjimkami
- f) po určitou dobu trvající praxe s určitou činností, jak je rozvedeno výše v kapitole týkající se ředitele

¹⁰⁸ VALENTA, J.: *Školské zákony a prováděcí předpisy s komentářem*. 7. aktualizované vydání. ANAG, 2017, s. 344.

¹⁰⁹ MORAVEC, O.: *Školský zákon. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 733.

- g) získání odborné kvalifikace v oblasti řízení školství v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.

Ad. A) Plnou způsobilostí k právním úkonům se rozumí dle § 15 občanského zákoníku svéprávnost, která je způsobilostí nabývat pro sebe vlastním právním jednáním práva a zavazovat se k povinnostem. Plnou svéprávnost nabývá člověk zletilostí, tedy dovršením osmnáctého roku věku. Před dovršením osmnáctého roku věku může osoba nabýt plné svéprávnosti emancipací, což je přiznání svéprávnosti na základě rozhodnutí soudu, nebo uzavřením manželství.¹¹⁰

Může však dojít i k omezení svéprávnosti, ne však k úplnému zbavení svéprávnosti, jak tomu bylo možné za účinnosti zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění zákona č. 428/2011 Sb., který pozbyl účinnosti dne 31. prosince 2013. K omezení svéprávnosti dochází na základě rozhodnutí soudu v rozsahu, v jakém člověk není pro duševní poruchu, která není jen přechodná, schopen právně jednat. Vzhledem k tomu, že osoba byla omezena pro duševní poruchu, která způsobuje, že není schopen právně jednat a že si neuvědomuje právní následky spojené se svým právním jednáním, nelze takovou osobu považovat za schopnou výkonu činnosti ředitele, a tak v důsledku omezení svéprávnosti musí zřizovatel ředitele odvolat.

Ad. B) Dalším předpokladem pro výkon ředitele je odborná kvalifikace pro přímou pedagogickou činnost.

Nesplnění podmínky zahájení a úspěšného ukončení studia k získání odborné kvalifikace podle zákona o pedagogických pracovnících je samostatným odvolacím důvodem dle § 166 odst. 4 písm. b) ŠkolZ.

Jediným možným důvodem pozbytí předpokladů pro ředitele z vedoucího pracovního místa dle § 166 odst. 4 písm. a) ŠkolZ by mohlo být, pokud ředitel již je odborně kvalifikován, má titul a ten mu je následně odebrán. Dosažením vzdělání získává osoba akademický titul, který může v důsledku vydání rozhodnutí řízení o neplatnosti vykonání státní zkoušky pozbyt.¹¹¹ Pozbytím titulu osoba nesplňuje předpoklady pro výkon činnosti ředitele a zřizovatel je povinen jej odvolat.

Ad. C) Významným předpokladem pro výkon činnosti ředitele je bezúhonnost. Bezúhonnou osobou je osoba, která nebyla pravomocně odsouzena za trestný čin spáchaný úmyslně nebo za trestný čin spáchaný z nedbalosti v souvislosti s výkonem činnosti pedagogického pracovníka.¹¹² Z toho vyplývá, že spáchá-li ředitel úmyslný trestný čin a je za

¹¹⁰ § 30 OZ.

¹¹¹ § 47e odst. 1 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

¹¹² § 29a ZPP.

něj pravomocně odsouzen, nevyžaduje se zde souvislost tohoto trestného činu jako u nedbalostního trestného činu s výkonem činnosti pedagogického pracovníka, a zřizovatel jej musí dle § 166 odst. 4 písm. a) ŠkolZ z funkce ředitele odvolat. Odvolat jej musí i v případě odsouzení za nedbalostní trestný čin, který musí být spáchán v souvislosti s výkonem činnosti pedagogického pracovníka. Takovým trestným činem spáchaným z nedbalosti v souvislosti s výkonem činnosti pedagogického pracovníka by mohl být například trestný čin porušení povinnosti při správě cizího majetku z nedbalosti dle § 221 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

Ad. D) Zdravotní způsobilost se řídí Směrnicí Ministerstva zdravotnictví č. 49/1967, o posuzování zdravotní způsobilosti k práci, ve znění pozdějších předpisů. Nepříznivou změnou zdravotního stavu ředitele, může dojít k pozbytí zdravotní způsobilosti a následně vzniká zřizovateli povinnost ředitele odvolat.

Ad. E) Znalost českého jazyka ředitel prokazuje již při konkursu a to zkouškou z českého jazyka. Znalost českého jazyka prokazuje jen osoba, která nevykonala maturitní zkoušku z českého jazyka a literatury, která ve škole nevyučuje cizí jazyk a která získala odbornou kvalifikaci v jiném vyučovacím jazyce než českém. K pozbytí znalosti českého jazyka by mohlo dojít asi jen těžko. Jedinou, dle mého názoru, možnou situací je, pokud by se prokázalo, že osoba fakticky nevykonala zkoušku z českého jazyka dle § 4 odst. 2 zákona o pedagogických pracovních a potvrzení o vykonání této zkoušky by se ukázalo za neplatné.

Pozbytím předpokladů dle písm. a) až e) je dán odvolací důvod pro odvolání ředitele z pracovního místa vedoucího zaměstnance, dle kterého je zřizovatel povinen ředitele odvolat. Vzhledem k tomu, že odvoláním nekončí pracovní poměr a dochází pouze k zániku výkonu pracovního místa vedoucího zaměstnance, tak může odvolaný ředitel být pedagogickým pracovníkem školy. Ale pozbyde-li ředitel tyto předpoklady, tak pozbyl i předpoklady pro výkon pedagogického pracovníka, a tak by nemohl vykonávat ani činnost pedagogického pracovníka. Ve výjimečných případech je zaměstnavatel podle ustanovení § 41 odst. 1 písm. a) ZP povinen převést zaměstnance na jinou vhodnou práci. V ostatních však dojde k výpovědi dle § 52 písm. f) ZP, protože odvolaný ředitel nesplňuje předpoklady stanovené právními předpisy.

Ad. F) Předpoklad týkající se praxe dle § 5 odst. 1 ZPP je předpokladem týkajícím se pouze ředitele školy. Tento předpoklad se týká praxe spočívající ve výkonu určité činnosti

v délce 3 let pro ředitele mateřské školy, 4 roky pro ředitele základní školy a 5 let pro ředitele střední školy.¹¹³

K pozbytí tohoto předpokladu by mohlo dojít opět velmi těžko a jediným způsobem dle mého názoru je zjištění, že ředitel určitou praxi pro dobu vyžadovanou zákonem nevykonal a že je jeho prohlášení založeno na nepravdivých skutečnostech.

Ad. G) Předpoklad znalosti v oblasti řízení školství absolvováním studia pro ředitele škol v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků podle § 24 odst. 4 písm. a) ZPP, musí ředitel získat nejpozději do dvou let ode dne, kdy začal vykonávat činnost ředitele školy.¹¹⁴ Nezáiská-li ředitel tuto odbornou kvalifikaci, jde o samostatný odvolací důvod dle § 166 odst. 4 písm. c) ŠkolZ.

4.1.1 Srovnání s předchozí právní úpravou

Podle právní úpravy účinné do 31. prosince 2004, mohlo dojít k odvolání ředitele školy bez uvedení důvodu. Jedinou podmínkou byl souhlas nadřízeného orgánu státní správy. Tím docházelo k zásahu státu do samostatné působnosti veřejnoprávních korporací a bylo to tak v rozporu s čl. 8 Ústavy, kterým se zaručuje samospráva územních samosprávních celků. S účinností od 1. ledna 2005 tak došlo ke změně, kdy již nebylo třeba souhlasu nadřízeného orgánu státní správy, ale nově je požadováno naplnění zákonného důvodu pro odvolání ředitele školy. Zákonodárce se totiž snažil nalézt způsob, kterým by k odvolávání ředitelů z funkce nedocházelo např. pouze z důvodu změny politického obsazení zastupitelstva obce, nebo rady obce. Zároveň šlo o snahu neučinit ředitele neodvolatelným.¹¹⁵ Účinná právní úprava však ředitele činí takřka neodvolatelným, protože naplnění odvolacích důvodů je velmi obtížné.

Znění § 166 odst. 4 písm. a) ŠkolZ neprošlo velkou změnou. Jediným rozdílem je, že předpoklady pro výkon činností ředitele školy mohou být dle právě účinné právní úpravy stanoveny zvláštním právním předpisem, tedy i podzákonným předpisem. Dle školského zákona účinného do 31. prosince 2011, musely být předpoklady pro výkon funkce ředitele stanoveny zvláštním zákonem. Zákon o pedagogických pracovnících by tak mohl být nahrazen jakýmkoli podzákonným právním předpisem, např. vyhláškou MŠMT a není nutné k tomu vydávat zákon, jehož legislativní proces je mnohem náročnější než při vydávání vyhlášky.

¹¹³ § 5 odst. 1 ZPP.

¹¹⁴ § 5 odst. 2 ZPP.

¹¹⁵ KATZOVÁ, Pavla.: *Školský zákon : Komentář*. 1. vyd. Praha: ASPI, a.s., 2008, s. 646.

4.2 Odvolací důvod dle § 166 odst. 4 písm. b) školského zákona

Odvolacím důvodem dle § 166 odst. 4 písm. b) ŠkolZ je nesplnění podmínky zahájení a úspěšného ukončení studia k získání odborné kvalifikace podle zákona o pedagogických pracovnících. Odbornou kvalifikací se rozumí dosažení vysokoškolského vzdělání získaného studiem v akreditovaném magisterském programu podle toho kterého oboru.¹¹⁶

Lhůta pro úspěšné ukončení studia k získání odborné kvalifikace je stanovena v § 32 odst. 1 písm. b) ZPP. Osoba, která nesplňuje předpoklad odborné kvalifikace, může vykonávat přímou pedagogickou činnost nejdéle po dobu deseti let, v této době musí studium zahájit a úspěšně ukončit.

Nezíská-li ředitel v této lhůtě odbornou kvalifikaci, je zde dán výpovědní důvod dle § 166 odst. 4 písm. b) ŠkolZ.

4.2.1 Srovnání s předchozí právní úpravou

Pro srovnání ustanovení § 166 odst. 4 písm. b) ŠkolZ se školským zákonem účinným do 31. prosince 2011, je důležité zmínit, že odvolací důvod nesplnění podmínky zahájení nebo úspěšného ukončení studia k získání odborné kvalifikace pod zvláštního právního předpisu obsažena nebyla a pod písm. b) byl odvolacím důvodem nesplnění podmínky získání znalosti z oblasti řízení školství studiem pro ředitele škol a školských zařízení podle zvláštního zákona, které je dnes odvolacím důvodem dle § 166 odst. 4 písm. c) ŠkolZ.

4.3 Odvolací důvod dle § 166 odst. 4 písm. c) školského zákona

Nesplnění podmínky zahájení a úspěšného ukončení studia k získání odborné kvalifikace dle § 5 odst. 2 zákona o pedagogických pracovnících, jakožto nesplnění jednoho z předpokladů pro výkon ředitele, je zvláštním odvolacím důvodem.

Ředitel je povinen dle § 5 odst. 2 ZPP získat nejpozději do dvou let ode dne, kdy začal vykonávat činnost ředitele školy, znalosti v oblasti řízení školství absolvováním studia pro ředitele škol v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků dle § 24 odst. 2 písm. a) ZPP.

Tato povinnost se nevztahuje na ředitele, který znalosti v oblasti řízení školství získal vysokoškolským vzděláním v akreditovaném studijním programu „školský management“,

¹¹⁶ § 6 - § 22 ZPP.

nebo vzděláním v programu celoživotního vzdělávání uskutečňovaném vysokou školou se zaměřením na organizaci a řízení školství.

Nemá-li osoba ucházející se o pozici ředitele požadované odborné vzdělání, zavazuje se, že v případě jmenování, jej získá do dvou let ode dne, kdy začne vykonávat činnost ředitele školy. Nesplní-li ředitel tuto povinnost, musí jej zřizovatel z vedoucího pracovního místa odvolat.

4.3.1 Srovnání s předchozí právní úpravou

Pro srovnání ustanovení § 166 odst. 4 písm. c) účinného školského zákona a § 166 odst. 4 písm. b) školského zákona účinného do 31. prosince 2011, platí to samé, co pro srovnání ustanovení § 166 odst. 4 písm. a) ŠkolZ. Získání znalostí z oblastí řízení školství studiem pro ředitele škol a školských zařízení může být podle nynější právní úpravy upraveno v podzákoném právním předpisu a nemusí být v zákoně, tak jak je tomu dnes v zákoně o pedagogických pracovnících.

4.4 Odvolací důvod dle § 166 odst. 4 písm. d) školského zákona

Tento odvolací důvod se již netýká předpokladů pro výkon činnosti ředitele, které jsou stanoveny v zákoně o pedagogických pracovnících. Důvodem pro odvolání ředitele dle § 166 odst. 4 písm. d) ŠkolZ je případ organizačních změn, jejichž důsledkem je zánik vedoucího pracovního místa ředitele.

Musí se jednat o takové organizační změny, u kterých dojde opravdu k zániku pracovního místa vedoucího zaměstnance. Jedná se o případy, kdy dojde ke zrušení příspěvkové organizace dle § 27 odst. 9 zákona č. 250/2000 Sb., nebo ke zrušení a zániku školské právnické osoby dle § 126 odst. 3 písm. a) ŠkolZ. K zániku vedoucího pracovního místa ředitele dochází i v důsledku splnutí dle § 27 odst. 9 zákona č. 250/2000 Sb., u školské příspěvkové organizace a dle § 126 odst. 3 písm. b) ŠkolZ u školské právnické osoby. V případě splnutí zanikají všechny dotčené právnické osoby a vzniká nová právnická osoba. Na rozdíl od toho v případě sloučení dle stejných ustanovení nová právnická osoba nevzniká, ale jedna z nich se stává nástupnickou právnickou osobou. U této nástupnické právnické osoby nedochází k zániku vedoucího pracovního místa ředitele a tak není dán odvolací důvod dle § 166 odst. 4 písm. d) ŠkolZ. Ten je dán pouze u slučujících se právnických osob, které nejsou nástupnickou právnickou osobou.¹¹⁷

¹¹⁷ KATZOVÁ, Pavla.: *Školský zákon : Komentář*. 1. vyd. Praha: ASPI, a.s., 2008, s. 646 a 647.

K zániku vedoucího pracovního místa nedochází taktéž v případě rozdělení školské příspěvkové organizace dle § 27 odst. 9 zákona č. 250/2000 Sb., nebo v případě rozdělení školské právnické osoby dle § 126 odst. 3 písm. b) ŠkolZ.

Odvolací důvod dle § 166 odst. 4 písm. d) ŠkolZ lze tedy užít pouze v případě zániku, splynutí a pouze u některých právnických osob při sloučení.

4.4.1 Srovnání s předchozí právní úpravou

Ustanovení § 166 odst. 4 písm. d) ŠkolZ bylo ve školském zákona účinném do 31. prosince 2011 pod písmenem c). Podle právní úpravy účinné do 31. prosince 2011 důsledkem organizačních změn docházelo ke zrušení vykonávané funkce. Podle nynější právní úpravy dochází k zániku vedoucího pracovního místa ředitele.

Již podle samotného § 166 odst. 2 ŠkolZ dochází ke jmenování na vedoucí pracovní místo a ne ke jmenování do funkce. Ke změně na vedoucí pracovní místo došlo v důsledku jednotnosti pojmů se zákoníkem práce, kde je definován v § 11 ZP, jehož znění se měnilo taktéž právě k 1. lednu 2012.

5. Odvolací důvody podle § 166 odst. 5 školského zákona

V pátém odstavci jsou stanoveny důvody pro odvolání ředitele v průběhu šestiletého období, jejichž naplnění stanovuje možnost odvolat ředitele školy z vedoucího pracovního místa. Na rozdíl od čtvrtého odstavce se nejedná o povinnost zřizovatele.¹¹⁸

5.1 Odvolací důvod dle § 166 odst. 5 písm. a) školského zákona

Závažné porušení nebo neplnění právních povinností vyplývajících z činnosti ředitele, jeho úkolů a pravomocí na vedoucím pracovním místě ředitele, které bylo zjištěno zejména inspekční činností České školní inspekce nebo zřizovatelem je dalším odvolacím důvodem dle § 166 odst. 5 písm. a) ŠkolZ, jehož naplnění stanovuje zřizovateli možnost ředitele z vedoucího pracovního místa odvolat.

Musí se jednat o porušení nebo neplnění právních povinností závažným způsobem. Nemůže se jednat o každé porušení nebo neplnění právních povinností vyplývajících z výkonu činnosti ředitele.¹¹⁹

Právní povinnosti ředitele jsou stanoveny zejména ve školském zákoně a zákoníku práce. Tyto předpisy ani žádný jiný právní předpis nedefinuje, co je porušení nebo neplnění právních povinností závažným způsobem, a tak se jedná o právní normu s relativně neurčitou hypotézou a je tak na uvážení soudu, aby v každém jednotlivém případě vymezil sám hypotézu právní normy ze širokého, předem neomezeného okruhu okolností. Soud tedy přihlédne k osobě ředitele, jeho dosavadnímu plnění a porušování právních povinností, k míře zavinění, k intenzitě porušení povinností či ke vzniku a výši škody.¹²⁰

K naplnění odvolacího důvodu dle § 166 odst. 5 písm. a) ŠkolZ dochází tehdy, pokud ředitel porušil nebo nesplnil své právní povinnosti vyplývající z výkonu vedoucího pracovního místa ředitele a k porušení nebo nesplnění došlo závažným způsobem.

Právní povinnosti ředitele jsou stanoveny zejména v ustanovení § 164 a § 165 ŠkolZ, kterými jsou např. rozhodování o záležitostech týkajících se poskytování vzdělávání a školských služeb, zajištění dohledu nad dětmi a nezletilými žáky ve škole a školském zařízení či odpovídá za použití finančních prostředků státního rozpočtu přidělených podle § 160 a 163 ŠkolZ v souladu s účelem, na který byly přiděleny. Takovým porušením povinností by mohlo být shledáno např. vyloučení žáka nebo studenta aniž by pro to byly splněny podmínky dle §

¹¹⁸ MORAVEC, O.: *Školský zákon. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 733.

¹¹⁹ Rozsudek Nejvyššího soudu 21 Cdo 908/2011 ze dne 9. května 2012.

¹²⁰ Rozsudek Nejvyššího soudu 21 Cdo 3863/2007 ze dne 16. září 2008.

31 odst. 2 a 4 ŠkolZ, nebo užití finančních prostředků státní rozpočtu na jiný účel než na který byly přiděleny.

Právní povinnosti ředitele jsou stanoveny taktéž v § 302 zákoníku práce. Ředitel je vedoucím zaměstnancem a je tak povinen řídit a kontrolovat práci podřízených zaměstnanců a hodnotit jejich pracovní výkonnost a pracovní výsledky, co nejlépe organizovat práci, vytvářet příznivé pracovní podmínky a zajišťovat bezpečnost a ochranu zdraví při práci, zabezpečovat odměňování zaměstnanců podle tohoto zákona, vytvářet podmínky pro zvyšování odborné úrovně zaměstnanců, zabezpečovat dodržování právních a vnitřních předpisů a dále je povinen zabezpečovat přijetí opatření k ochraně majetků zaměstnavatele.

Porušením těchto právních povinností by mohlo být shledáno např. nevytváření příznivého pracovního prostředí. Vzhledem k tomu, že pojem příznivé pracovní podmínky není nikde definován, jedná se rovněž o abstraktní právní normu, a tak by nesplněním této právní povinnosti tím, že dochází jednáním ředitele ke vzniku nepříznivých pracovních podmínek, mohlo být shledáno jako naplnění odvolacího důvodu dle § 166 odst. 5 písm. a) ŠkolZ.

§ 166 odst. 5 ŠkolZ je ustanovením, které nevhodně odkazuje na právní povinnosti ředitele, které vyplývají z jeho činností, úkolů a pravomocí na vedoucím pracovním místě ředitele. Ve školském zákoně i zákoníku práce je stanovena spousta právních povinností ředitele, ne však každé porušení či neplnění povinnosti je tak závažné, aby mohlo mít za následek odvolání ředitele z pracovního místa vedoucího zaměstnance. Avšak jak si mají zřizovatelé počínat, když ředitel své právní povinnosti plní, a přesto vytváří pro pedagogy velmi stresující pracovní prostředí, aniž by své povinnosti závažně porušoval? Pedagogičtí pracovníci v důsledku takového jednání ředitele mnohdy ukončují svůj pracovní poměr a v důsledku toho může dojít ke snížení kvality vzdělávání a ke zvýšení nespokojenosti jak zákonných zástupců žáků, tak i žáků samotných.

Je dán důvod pro to, aby ředitel požíval tak velké ochrany? Vždyť kdyby byl vedoucím zaměstnancem u soukromého podnikatele, tak by byl odvolán ihned. Jednou z možných odpovědí se jeví argument, že by ředitel školy měl být jako vykonavatel státní správy kryt větší mírou ochrany vůči zásahům zřizovatele, z důvodu, aby nedocházelo ze strany zřizovatele k ovlivňování ředitele při vydávání jednotlivých rozhodnutí nebo jiným nemístným tlakům na výkon vedoucího pracovního místa ředitele.

Z pohledu de lege ferenda se jeví jako vhodné, aby zákonodárce blíže specifikoval, jaké porušení či neplnění právních povinností může mít za následek odvolání ředitele z vedoucího pracovního místa. Jsem si vědoma, že jen stěží lze očekávat taxativní výčet, kterým by

zákonodárce pokryl veškeré situace, které život přináší, avšak alespoň typologická specifikace by napomohla jednoduššímu rozhodování soudů v rámci aplikační praxe.

5.1.1 Srovnání s předchozí právní úpravou

V ustanovení § 166 odst. 5 písm. b) ŠkolZ došlo ke změně v tom, že závažné porušení nebo neplnění právních povinností, může být zjištěno zejména inspekční činností ČŠI nebo zřizovatelem. Podle právní úpravy účinné do 31. prosince 2011 mohlo být závažné porušení nebo neplnění právních povinností zjištěno navíc ještě i kontrolním orgánem.

Ustanovení § 166 odst. 5 písm. b) zmiňuje, že ke zjištění porušení či neplnění právních povinností může dojít zejména na základě inspekční činnosti ČŠI nebo zřizovatele. Není však vyloučeno, aby ke zjištění došlo na základě jiného státního orgánu či orgánu obce.

Vzhledem k tomu, že je k odvolání ředitele oprávněn pouze zřizovatel, je nerozhodné, zda se o porušení nebo neplnění povinností ředitele dozví na základě inspekční činnosti ČŠI či ze své činnosti či činnosti jiného orgánu.¹²¹

5.2 Odvolací důvod dle § 166 odst. 5 písm. b) školského zákona

Česká školní inspekce nemusí na základě svého zjištění dospět pouze k závěru, že ředitel neplní či porušil své právní povinnosti, může dospět také k závěru, že v činnosti školy nebo školského zařízení jsou závažné nedostatky, na základě nichž, na návrh České školní inspekce, podle § 174 odst. 14 ŠkolZ může dojít až k odvolání ředitele školy.

ČŠI na základě své inspekční činnosti může závažné nedostatky v činnosti školy nebo školského zařízení shledat zejména v tom, že nedochází k naplnění školního vzdělávacího programu v souladu s právními předpisy a rámcovým vzdělávacím programem,¹²² za což je odpovědný právě ředitel a může tak podat zřizovateli návrh na jeho odvolání z pracovního místa vedoucího zaměstnance.

ČŠI je taktéž oprávněna zřizovateli navrhnout vyhlášení konkursu na vedoucí pracovní místo ředitele před začátkem lhůty pro vyhlášení konkursu, tedy před začátkem šestého měsíce před uplynutím šestiletého období. Zřizovatel je v takovém případě povinen následně konkurs vyhlásit.¹²³

¹²¹ KATZOVÁ, Pavla.: *Školský zákon : Komentář*. 1. vyd. Praha: ASPI, a.s., 2008, s. 647.

¹²² § 174 odst. 2 písm. c) ŠkolZ.

¹²³ § 166 odst. 3 ŠkolZ.

5.2.1 Srovnání s předchozí právní úpravou

Podle právní úpravy účinné do 31. prosince 2011 nebyla ČŠI dána pravomoc podat návrh na odvolání ředitele z vedoucího pracovního místa.

Odvolacím důvodem podle školského zákona účinného do 31. prosince 2011 bylo dosažení 65 let věku. Při dosažení této věkové hranice mohl zřizovatel ředitele odvolat, aniž by docházelo z jeho strany k jakémukoli porušování jeho právních povinností či pozbytí předpokladů pro výkon činnosti ředitele. Zřizovatel však musel dojít k závěru, že je to s ohledem na další rozvoj činnosti školy nebo školského zařízení žádoucí.¹²⁴

Tento odvolací důvod však způsoboval nejistotu u ředitelů, kteří dosáhli věku 65 let, neboť věděli, že i pokud vykonávají svou činnost ředitele řádně a v souladu s právními předpisy, tak může kdykoli dojít k jejich odvolání, např. v souvislosti se změnou politické reprezentace v obci.

Zákonem č. 82/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, došlo k odejmutí pravomoci školské rady podat zřizovateli návrh na odvolání ředitele. Z důvodové zprávy k tomuto zákonu je patrné, že ke změně došlo kvůli tomu, že postavení školské rady s relativně volnou úpravou odpovědnosti nebylo v rovnováze s pravomocí navrhnout zřizovateli odvolání ředitele a mohlo tak být zdrojem korupčních rizik.¹²⁵ S tímto tvrzením nesouhlasím. Jak vyplývá ze samotné důvodové zprávy, tak praxe neprokázala, že by se jednalo o zdroj korupčních rizik. Školská rada může posuzovat v rámci své činnosti na rozdíl od ČŠI i jiné aspekty týkající se činnosti ředitele, které může považovat za nevhodné, způsobující špatné podmínky, průběh a výsledky vzdělávání.

Přijde mi nemožné, že by se mohlo jednat o nějaké korupční snahy školské rady odvolat ředitele. Školská rada je jmenována z jedné třetiny zřizovatelem, z druhé třetiny volena pedagogickými pracovníky školy a ze třetí třetiny volena zákonnými zástupci žáků, žáky a studenty. Její složení je tak kombinací jak zástupců zřizovatele, pedagogických pracovníků i zákonných zástupců žáků, žáků či studentů a vždy je potřeba ke schválení jakéhokoli usnesení školské rady více než poloviny členů. Musí být tedy schváleno více než jednou skupinou těchto

¹²⁴ KATZOVÁ, Pavla.: *Školský zákon : Komentář*. 1. vyd. Praha: ASPI, a.s., 2008, s. 647.

¹²⁵ Důvodová zpráva k zákonu č. 82/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony [cit. 18. listopadu 2018]. Dostupné na <<https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=o:z5f6mrqge2v6obs15shu>>.

zástupců a shledají-li zástupci z více skupin, že ředitel nevykonává svou funkci řádně, lze shledat za opodstatněné, že školská rada navrhuje odvolání ředitele.

Z těchto důvodů mi přijde tento krok zákonodárce za ne příliš šťastný a považuji za vhodné tuto pravomoc školské radě vrátit.

5.3 Odvolací důvod dle § 166 odst. 5 písm. c) školského zákona

Novým odvolacím důvodem není pouze odvolací důvod dle § 166 odst. 5 písm. b) ŠkolZ, ale taktéž odvolací důvod dle písm. c), který je nejmladším odvolacím důvodem. Pravomocným rozhodnutím soudu o neplatnosti odvolání předchozího ředitele z funkce nebo pravomocného rozhodnutí o neplatnosti rozvázání pracovního poměru s předchozím ředitelem dochází k obnovení vedoucího pracovního místa předchozího ředitele a tak musí dojít k odvolání nově jmenovaného ředitele.

Takto odvolanému řediteli náleží odstupné ve výši nejméně čtyřnásobku jeho průměrného výdělku. Takže nejenže je pro zřizovatele a školskou příspěvkovou organizaci nebo pro školskou právnickou osobu velmi nákladné samotné řízení před soudem, ale následně musí školská příspěvková organizace nebo školská právnická osoba nově jmenovanému řediteli zaplatit odstupné ve výši nejméně čtyřnásobku jeho průměrného výdělku.

5.3.1 Srovnání s předchozí právní úpravou

Tento odvolací důvod ve školském zákoně účinném do 31. prosince 2011 obsažen nebyl. Vzhledem k tomu, že došlo k ustanovení tohoto odvolacího důvodu, je zřejmé, že dochází často k pochybení zřizovatele při odvolání ředitele z pracovního místa vedoucího zaměstnance a soudy tato odvolání svými rozhodnutími prohlásí za neplatné, a tak byl zákonodárce nucen uzákonit také tento odvolací důvod.

Závěr

Není-li zřizovatel spokojen s tím, jakým způsobem je ve škole či školském zařízení, jejichž činnost vykonává školská příspěvková organizace nebo školská právnická osoba, poskytováno vzdělání, může ředitele z vedoucího pracovního místa odvolat, neboť on je osobou odpovědnou za kvalitu poskytovaného vzdělání a za složení pedagogických pracovníků.

V diplomové práci jsem si vytyčila tyto tři základní výzkumné otázky:

1. Za jakých podmínek může dojít k odvolání ředitele školy z pracovního místa vedoucího zaměstnance?
2. Jsou odvolací důvody v zákoně dostatečně specifikovány nebo by mělo dojít ke změně právní úpravy?
3. Jaké následky může mít prohlášení odvolání ředitele školy za neplatné?

Závěrem své práce bych chtěla shrnout základní odpovědi na tyto otázky, které vyplynuly z mého výzkumu a práce.

K odvolání ředitele může dojít na základě usnesení rady obce, k jehož přijetí je zapotřebí více než jedné poloviny členů rady obce. Pokud v dané obci rada volena není, rozhoduje o odvolání ředitele starosta.

Obec, jenž je zřizovatelem se v souvislosti s odvoláním ředitele může dostat do dvou základních situací. Zaprvé do situace, kdy jsou naplněny podmínky pro to, aby ředitele z pracovního místa vedoucího zaměstnance odvolala obligatorně, kdy takovéto odvolání je třeba opřít o jeden z důvodů uvedených v § 166 odst. 4 ŠkolZ. Zadruhé situace, za které zřizovatel může ředitele odvolat fakultativně, pakliže dojde ke splnění buďto věcných nebo časových podmínek. Časová podmínka spočívá v tříměsíčním okně, které se opakuje vždy ke konci šestiletého období (od začátku 6. měsíce do konce 4. měsíce před uplynutím uvedeného období). K odvolání ředitele v tomto tříměsíčním okně na konci šestiletého období může dojít bez uvedení některého z odvolacích důvodů dle § 166 odst. 4 nebo odst. 5 Školského zákona. Věcné podmínky pak spočívají v naplnění některého z odvolacích důvodů dle § 166 odst. 5 ŠkolZ. To znamená, že došlo ji jednáním ředitele k naplnění některého z odvolacích důvodů uvedených v ustanovení § 166 odst. 5 ŠkolZ, může zřizovatel ředitele odvolat i průběhu šestiletého období.

Odvolání ředitele z vedoucího pracovního místa mu musí být pak následně v písemné formě doručeno. Doručení je totiž významné pro určení dne, kdy dochází ke konci výkonu práce vedoucího zaměstnance. Výkon práce vedoucího zaměstnance končí dnem následujícím po doručení odvolání. Je třeba však upozornit, že se jedná pouze o konec práce ředitele jako

vedoucího zaměstnance, neboť odvolaný ředitele zůstává nadále v pracovním poměru vůči příspěvkové organizaci nebo školské právnické osobě. Pracovní poměr tedy odvoláním nezaniká.

U odpovědi k druhé výzkumné otázce jsem došla k následujícím závěrům.

Stávající specifikace odvolacích důvodů se jeví jako nedostatečná, neboť neumožňuje zřizovatelům dostatečně pružně reagovat na situace, kdy ředitel sice formálně plní své povinnosti, ale dopouští se destruktivních chyb například v rámci vztahů s pedagogickým sborem, žáky, rodiči, v řízení a organizaci zaměstnanců nebo když vytváří nepříjemné klima, které v krajních případech vede až k odchodu žáků a učitelů ze školy.

Zákonodárce rovněž ponechal u jednotlivých odvolacích důvodů příliš mnoho výkladových nejasností, které mnohdy vedou k tomu, že zřizovatelé preferují z opatrnosti ředitele neodvolat, aby se vyhnuli náročným soudním řízením s nejistým výsledkem. Raději tak vyčkávají konce šestiletého období, kdy nekompetentní ředitelé zůstávají dlouhé měsíce či roky v pozici vedoucího zaměstnance, což má na jimi vedenou školu zcela zbytečně devastující účinek.

Z pohledu de lege ferenda tak lze doporučit větší prostor pro zřizovatele v rámci odvolávání ředitelů i z důvodů například nezvládnání některých měkkých dovedností v rámci řízení a nikoliv pouze pro pochybení víceméně formálního charakteru. A dále lze doporučit i výkladové zpřesnění jednotlivých odvolacích důvodů, když i důvodová zpráva k nim je pro jasný výklad nedostatečná.

U výzkumné otázky týkající se prohlášení odvolání ředitele za neplatné, jsem dospěla k tomu, že právní mocí rozhodnutí soudu o neplatnosti odvolání předchozího ředitele z funkce nebo pravomocným rozhodnutím o neplatnosti rozvázání pracovního poměru s předchozím ředitelem dochází k tomu, že se odvolaný ředitel vrací zpět do pozice vedoucího zaměstnance. Zřizovatel tak musí řešit zdvojenost místa ředitele, kterou bude nucen vyřešit odvoláním nového ředitele a odvolacím důvodem bude ustanovení § 166 odst. 5 písm. c).

Výrazným následkem je rovněž finanční dopad spojený s neúspěšným pokusem o odvolání ředitele, který může být výrazným zásahem do hospodaření příspěvkové organizace nebo školské právnické osoby, která vykonává činnost školy nebo školského zařízení. V případě neúspěchu bude třeba hradit nejen náklady soudního řízení, ale také ušlý plat, případně náhradu škody neplatně odvolanému řediteli a k tomu ještě navíc minimálně čtyřnásobek průměrného výdělku nově odvolaného ředitele. Takové náklady se budou pohybovat minimálně v řádech statisíců korun a působí jako silný demotivační prvek, aby se

zřizovatelé o odvolání vůbec pokoušeli. Ti tak raději kvůli obavám z případného neúspěchu raději trpí na místě ředitele osobu, která svým působením poškozují školu.

Při hledání odpovědí na tyto výzkumné otázky jsem využila zejména popisnou metodu, ale zároveň i metodu srovnávací pro srovnání dřívější právní úpravy s účinnou právní úpravou.

Cílem diplomové práce bylo zhodnocení právní úpravy týkající se odvolání ředitele z vedoucího pracovního místa, zejména odvolacím důvodům, které jsou uvedené ve školském zákoně. Z práce vyplývá, že odvolací důvody nejsou dostatečně specifikovány, a zřizovatelé se tak poměrně často dopouštějí při odvolávání ředitelů chyb, které způsobují neplatnost těchto odvolání.

Současně jsou odvolací důvody koncipovány tak, že má ředitel zákonem danou velkou ochranu před možností zřizovatele jej z funkce odvolat, i když dle mého názoru je tato ochrana příliš velká. Zřizovatelé tak stojí poměrně často před situací, kdy jsou velmi znepokojeni s výkonem činnosti ředitele, avšak jeho jednáním nedošlo k naplnění odvolacího důvodu, a oni musí tak vyčkávat než uplyne šestileté období.

Podle mého názoru jsem naplnila cíl této práce a dostatečně zhodnotila právní úpravu týkající se odvolání ředitele z vedoucího pracovního místa. Samozřejmě by bylo vhodné se tomuto tématu věnovat detailněji a více se zabírat praktickým dopadem rozhodnutí soudu o určení odvolání ředitele za neplatné. Bohužel jsem tak z důvodu omezení rozsahem práce nemohla učinit sama.

Závěrem bych chtěla zmínit, že mi přijde nepřiměřené, aby zřizovatelé museli čekat celých dlouhých šest let, než mohou ředitele odvolat, aby se vyhnuli nechtěným následkům. Zřizovatel může například ihned po jmenování ředitele a prvních pár dnech výkonu jeho činnosti zjistit, že není vhodnou osobou pro výkon této činnosti, ale jeho jednáním nedochází k naplnění odvolacích důvodů. Navíc z druhé strany mají tlak žáků, studentů a zejména jejich rodičů, kteří volají po odvolání ředitele. Tato situace může způsobit i to, že tito lidé budou považovat zřizovatele, resp. politické složení zastupitelstva a rady obce, za neschopné dostát svým závazkům, a v následujících volbách mohou díky tomu utrpět. Z tohoto důvodu považuji za vhodné, aby došlo ke změně právní úpravy týkající se odvolání ředitele.

Zdroje

a) Monografie:

- FILIP, Jan. *Vybrané kapitoly ke studiu ústavního práva*. 2. dopl. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2001. Edice učebnic Právnické fakulty Masarykovy univerzity v Brně, 263 s. ISBN 8021025921.
- FILIP, Jan. *Ústavní právo České republiky. 1. díl. Základní pojmy a instituty. Ústavní základy ČR*. 4 opr. a dopl. vyd. Brno: Doplněk, Masarykova univerzita, 2003, 556 s. ISBN 8072391518.
- SLÁDEČEK, Vladimír. *Obecné správní právo*. 3., aktualiz. a upr. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2013, 497 s. ISBN 978-80-7478-002-8.
- SLÁDEČEK, V., POUPEŘOVÁ, O.: *Správní právo - zvláštní část (vybrané kapitoly)*. 2. vyd. Praha: Leges, 2014, 494 s. Student. ISBN 978-80-87576-48-9.

b) Komentáře:

- BĚLINA, M. a kol. *Zákoník práce : komentář*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2015, 1610 s. ISBN 978-80-7400-290-8.
- KATZOVÁ, Pavla. *Školský zákon : komentář*. Praha: ASPI, 2008. xix, Komentáře nakladatelství ASPI. 772 s. ISBN 978-80-7357-412-3.
- KOPECKÝ, M., PRŮCHA, P., HAVLAN, P., JANEČEK, J.: *Zákon o obcích. Komentář*. 2. aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 380 s. ISBN 978-80-7552-376-1.
- VALENTA, Jiří. *Školské zákony a prováděcí předpisy s komentářem : právní stav k 1. 1. 2006*. 2. aktualiz. vyd. Olomouc: ANAG, 2006, 583 s. ISBN 978-80-7263-323-6.
- VALENTA, J.: *Školské zákony a prováděcí předpisy s komentářem*. 7. aktualizované vydání. ANAG, 2017, 1072 s. ISBN 978-80-7554-102-4.
- WAGNEROVÁ, E.; ŠIMÍČEK, V.; LANGÁŠEK, T.; POSPÍŠIL, I. a kol. *Listina základních práv a svobod. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s. 2012, 906 s. Kodex. ISBN 978-80-7357-750-6.
- SLÁDEČEK, V., MIKULE, V., SUCHÁNEK, R., SYLLLOVÁ, J. *Ústava České republiky. Komentář*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016. 1264 s. ISBN 978-80-7400-590-9.
- SVOBODA, K., SMOLÍK, P., LEVÝ, J., ŠÍNOVÁ, R. a kol.: *Občanský soudní řád. Komentář*. 2. vydání, Praha: C. H. Beck, 2017, 1627 s. ISBN 978-80-7400-673-9.

- RIGEL, F., BAHYLOVÁ, L., KUDROVÁ, V., MORAVEC, O., PUŠKINOVÁ, M.: *Školský zákon. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, 838 s. ISBN 978-80-7400-550-3.
- RYCHETSKÝ, P., LANGÁŠEK, T., HERC, T., MLSNA, P. a kol. *Ústava České republiky. Ústavní zákon o bezpečnosti České republiky. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2015. s. 1224. ISBN 978-80-7478-809-3.

c) Odborné časopisy:

- MADEJ, Martin.: *Vztah školské příspěvkové organizace a jejího zřizovatele*. Správní právo 4/2017. Dostupné na <https://www.mvcr.cz/clanek/spravni-pravo-cislo-4-2017.aspx>. 204-205 s.
- MORÁVEK, Jakub.: Několik poznámek nejen k formě právních jednání v pracovněprávních vztazích po rekodifikaci. *Právní rozhledy*. 9/2014, s. 305.
- SMEJKAL, M., HALÍŘ, J.: Alkohol a ředitel školy z pohledu pracovního práva. *Právní rozhledy*, 20/2017, s. 709.

d) Právní předpisy:

- Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění zákona č. 428/2011 Sb., účinném ke dni 31. prosince 2013.
- Zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České socialistické republiky, ve znění pozdějších předpisů.
- Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod, publikovaná sdělením č. 209/1992 Sb.
- Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů.
- Usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech a o změně a doplnění některých zákonů.
- Zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 128/2000 Sb., zákon o obcích, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 129/2000 Sb., zákon o krajích, ve znění pozdějších předpisů.

- Zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích.
- Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.
- Charta základních práv Evropské Unie.
- Zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 3/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností a o změně některých zákonů.
- Zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším, odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 562/2004 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím školského zákona, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících, ve znění pozdějších předpisů.
- Vyhláška Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy č. 13/2005 Sb., o středním vzdělávání a vzdělávání na konzervatoři, ve znění pozdějších předpisů.
- Vyhláška Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, ve znění pozdějších předpisů.
- Vyhláška Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy č. 54/2005 Sb., o náležitostech konkursního řízení a konkursních komisích.
- Vyhláška Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy č. 73/2005 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 472/2011, kterým se mění zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (o obchodních korporacích), ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 82/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.

- Vyhláška Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, ve znění pozdějších předpisů.

e) Judikatura:

- Nález Ústavního soudu Pl. ÚS 25/94 ze dne 13. června 1995.
- Usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem č.j. 15 Ca 24/2003-19 ze dne 26. března 2003.
- Rozsudek Nejvyššího soudu 21 Cdo 3016/2005 ze dne 11. května 2006.
- Rozsudek Nejvyššího soudu 21 Cdo 854/2007 ze dne 15. dubna 2008.
- Rozsudek Nejvyššího soudu 21 Cdo 3863/2007 ze dne 16. září 2008.
- Rozsudek Nejvyššího soudu 21 Cdo 908/2011 ze dne 9. května 2012.
- Usnesení Nejvyššího soudu 21 Cdo 1543/2011 ze dne 10. října 2012.
- Rozsudek Nejvyššího soudu 21 Cdo 3145/2014 ze dne 21. července 2015.
- Rozsudek Nejvyššího soudu 21 Cdo 500/2014 ze dne 5. března 2015.
- Rozsudek Nejvyššího soudu 21 Cdo 2683/2015 ze dne 15. ledna 2016.

f) Internetové zdroje:

- Důvodová zpráva k zákonu č. 82/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony [cit. 18. listopadu 2018]. Dostupné na <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=oz5f6mrqge2v6obsl5shu>.

Abstrakt

Autorka práce se věnuje odvolání ředitele školy zřizovatelem podle školského zákona. Hodnotí zejména důvody pro odvolání ředitele z vedoucího pracovního místa, které jsou uvedené ve školském zákoně. Práce je rozdělena do 5 kapitol, které se člení na podkapitoly. Autorka popisuje obecné instituty jako právo na vzdělání, školské právo, škola a školské zařízení, školská příspěvková organizace a školská právnická osoba, ředitel, pedagogická rada, školská rada a samotné odvolání a jeho obsahové náležitosti. Dále popisuje jednotlivé odvolací důvody uvedené ve školském zákoně a zároveň je srovnává s právní úpravou účinnou do 31. prosince 2011.

Abstract

The author deals with termination of the principal by a founder under the Education Act. Mainly, she assesses the reasons for the termination of the principal from the managerial position, which are mentioned in the Education Act. The thesis is divided into five chapters, which are further divided into subchapters. The autor describes the general institutes like right to education, Education law, school and school facilities, school public-benefit corporation and an educational legal entity, principal, Pedagogical board, School Board and the termination itself and its content requirements. Further she describes individual reasons to terminate promoter, which are mentioned in Education Act and she compares them with legal regulation effective until 31st December 2011.

Klíčová slova

Ředitel, odvolání, odvolací důvody, obsahové náležitosti odvolání, neplatnost odvolání, škola, školské zařízení, školská příspěvková organizace, školská právnická osoba, zřizovatel, zastupitelstvo obce, rada obce, starosta obce.

Key words

Principal, termination, reasons for job termination, content requirements of the Notice of Termination, invalidity of the termination, school, school facilities, Public-benefit corporation, An educational legal entity, promoter, town council, council of the municipality, mayor.